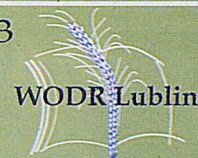

Rolnicze Dziennik

nr 4 (174) kwiecień 2003

WODR Lublin

Oddział w Grabanowie

Biuletyn WODR w Lublinie Oddział w Grabanowie

ISSN 1238 8494 cena 1.50 zł

21-500 Biała Podlaska
tel. (083) 343-61-11

Foto Justyna Sozoniuk

Drogi Czytelniku!

Mamy zatem kwiecień, po którym – jak to rezolutnie zauważa jeden z naszych autorów – nastąpi maj i trzeba będzie koniecznie udać się do ogrodu. Dodajmy, że także i na pole czas najwyższy będzie zajrzeć i już nawet nieco wcześniej przystąpić do niezbędnych czynności agrarnych. Po tej porcji oczywistości jeszcze jedna: Idą święta. Wielkanoc. Kończy się Wielki Post.

Drogi i zacny Czytelniku!

Zechciej z tej okazji przyjąć od redakcji „Doradztwa rolniczego” z głębi serca płynące życzenia wielkanocne. Niech spotka Cię dostatek, spokój i dobro, jakie może być udziałem każdego człowieka z woli zmartwychwstałego Chrystusa. Życzymy sobie i Państwu takiego uregulowania spraw rolniczych, aby miejsce ludzi trujących się

zapewnieniem narodowi chleba, było w polu właśnie, a nie na drodze publicznej. Niech znajdzie się zagubiona mądrość rządzących, którzy będą w stanie rozwiązać nabrzmiałe problemy chłopskie.

Jako zespół redagujący nasz miesięcznik staramy się systematycznie wzbogacać gospodarskie doświadczenie w coraz to nowe porcje wiedzy teoretycznej z różnych dziedzin rolnictwa. Tym razem też tak jest. Zarówno hodowla, jak też uprawy zajmują sporą część naszych szpalt. Promujemy ludzi sukcesu, o których w naszych trudnych czasach nie jest łatwo. Informujemy o nowych formach zrzeszania się rolników (grupy producenckie), reklamujemy sprzęt i nawozy niezbędne w uprawach. Jak zwykle jesteśmy z Wami, drodzy Czytelnicy, aby wam służyć. Zachęcam do wnikliwej lektury, albowiem nie jest wstydem nie wiedzieć: nie chceć się dowiedzieć, to dopiero wstyd!

Arkadiusz Szymoniuk

Zastępca Dyrektora ds. Oddziału w Grabanowie

W NUMERZE M. IN.:

s.3	Renty Strukturalne w ramach PROW
s.4 - 5	O grupach producenckich
s.6	Przygotowanie materiału sadzenia ziemniaków
s.8 - 9	Uprawa ogórka gruntowego
s.9 - 10	Jeśli opryskiwacz, to jaki?
s. 11	Rachunkowość FADN w polskim rolnictwie po akcesji
s.12	Gospodarstwo Beaty i Tomasza z Berezówki gm. Zalesie
s.12	Wywiad z założycielem i naczelnym „Wspólnoty Powiatowej”
s.13 - 14	Polskie pszczelarstwo w UE
s.16 -17	Wymagania dla gospodarstw mlecznych ...
s.18	Tabulogram pomoż w żywieniu krów
s.19	Poekstrakcyjna śruta słonecznikowa w żywieniu świń
s.20	Potrawy z grila; Rowerowy Rajd Młodych Rolników do Brukseli
s.212	Maj w ogrodzie ozdobnym

Wydawca:

Wojewódzki Ośrodek
Doradztwa Rolniczego
w Lublinie Oddział
w Grabanowie

Dyrektor WODR

w Lublinie

zs. w Końskowoli:

mgr inż. Andrzej Ryl
Z-ca Dyrektora

ds. Oddziału w Grabanowie:

inż. Arkadiusz Szymoniuk
Adres Redakcji:

WODR Oddział Grabanów

21-500 Biała Podlaska,

tel.: (O 83) 343 37 92,

fax: (O 83) 343 81 98,

e-mail: gazeta@cyber.pl

Redaktor Naczelny:

Marek Lewandowski.

Druk:

Ireneusz Wagner.

Nakład: 1100 egz.

Cena: 1 zł 50 gr

Renty Strukturalne w ramach PROW

Agnieszka Sęczyk

Program rent strukturalnych to jedno z działań Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2004 – 2006. Celem tego działania jest zapewnienie dochodu rolnikom, którzy zrezygnują z prowadzenia działalności rolniczej w wieku przedemerytalnym, poprawa struktury obszarowej gospodarstw oraz obniżenie średniej wieku osób prowadzących działalność rolniczą.

Renta strukturalna ma zapewnić wystarczające źródło utrzymania rolnikowi, a także stanowić zachętę do zaprzestania prowadzenia działalności rolniczej w wieku przedemerytalnym oraz przekazania posiadanego gospodarstwa młodszemu rolnikowi.

Omawiany program skierowany jest do rolników będących w wieku przedemerytalnym, posiadających gospodarstwa rolne o powierzchni co najmniej 3 ha użytków rolnych, którzy zdecydują się na przekazanie gospodarstwa:

- ▶ na powiększenie innego gospodarstwa, prowadzonego przez osobę fizyczną, osobę prawną bądź jednostkę organizacyjną, nie posiadającą osobowości prawnej, jeżeli działalność rolnicza należy do zakresu jej działania;
- ▶ do wykorzystania dla celów naukowych lub doświadczalnych;
- ▶ do zalesienia przez lasy państwowe;
- ▶ w celach innych niż rolnicze, na rzecz jednostek samorządu terytorialnego;
- ▶ do zagospodarowania przez AWRSP.

Proponowana obecnie podstawowa (minimalna) wysokość renty strukturalnej na osobę wyniesie 210% najniższej emerytury (od 01.06.2002 r., najniższa emerytura wynosi 532,91zł.). Podstawową wysokość świadczenia zwiększa się o 100% kwoty najniższej emerytury, jeżeli wnioskodawca pozostaje w związku małżeńskim i spełnione są jednocześnie następujące warunki:

- ▶ gospodarstwo rolne przekazane w ramach programu rent strukturalnych stanowiło źródło utrzymania obojga małżonków;
- ▶ oboje małżonkowie w momencie przekazania gospodarstwa spełniają jednocześnie warunki określone dla beneficjanta;
- ▶ małżonek wnioskodawcy nie posiada żadnych własnych źródeł dochodu (z tytułu pracy zarobkowej, prowadzenia działalności pozarolniczej lub świadczenia emerytalno - rentowego).

Podstawowa wysokość świadczenia może również ulec zwiększeniu, z tytułu przekazania gruntów w sposób trwały (aktem notarialnym) na powiększenie jednego lub kilku gospodarstw już istniejących, w wysokości po 2% kwoty najniższej emerytury za

każdy przekazany pełny hektar użytków rolnych powyżej powierzchni minimalnej (3 ha), ale nie więcej niż za 16 ha. Jeżeli przejmujący ma mniej niż 40 lat, wysokość renty strukturalnej zwiększa się o dodatkowe 2%.

Maksymalna wysokość renty strukturalnej na osobę wyniesie 374% kwoty najniższej emerytury.

Osoba pobierająca rentę strukturalną zobowiązana będzie do dalszego opłacania składki na fundusz emerytalno – rentowy rolników. Renta strukturalna wypłacana będzie co miesiąc, nie dłużej niż przez 10 lat. W przypadku podjęcia zatrudnienia przez uprawnionego do świadczeń, wypłata renty zostanie zawieszona. Jeśli osoba uprawniona w okresie pobierania renty podejmie prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej, wówczas świadczenie wypłacane będzie w wysokości 50%.

Z programu rent strukturalnych będzie mógł skorzystać rolnik – właściciel gospodarstwa rolnego lub prowadzący działalność rolniczą w gospodarstwie małżonka, który:

- ▶ ukończył 55 lat i nie jest jeszcze w wieku emerytalnym (kobieta nie ukończyła 60 lat, a mężczyzna nie ukończył 65 lat);
- ▶ prowadzi działalność rolniczą w gospodarstwie rolnym od co najmniej 10 lat i w tym czasie działalność ta była jedynym lub głównym źródłem utrzymania (tzn. podlegał w tym czasie przez co najmniej przez 5 lat ubezpieczeniu społecznemu rolników);
- ▶ w momencie składania wniosku o rentę strukturalną podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy.

Przekazujący gospodarstwo może zatrzymać działkę o powierzchni do 1ha (wraz z siedliskiem). Ponadto wymagane jest, aby w wyniku przekazania gruntów powiększone zostało jedno lub kilka gospodarstw rolnych już istniejących do powierzchni przekraczającej średnią wojewódzką, ale nie mniejszej niż 75% obszaru średniego gospodarstwa w kraju, a przejmujący powinien posiadać odpowiednie doświadczenie lub umiejętności zawodowe.

KUPIĘ

rozzutnik jednoosiowy, może być do remontu, tel. (083) 343 85 51

Korzyści i przeszkody związane

Wielu rolników zajmujących się towarową produkcją doświadcza pogłębiających się od lat trudności, które wynikają z ograniczenia możliwości zbytu, jak również z uzyskania godziwej zapłaty, zapewniającej opłacalność produkcji. Powoduje to, że udział producentów w kształtowaniu się ostatecznej ceny produktów rolnych systematycznie maleje.

Dzieje się tak nie tylko u nas, jest to tendencja światowa. Rolnicy zastanawiają się, jak sprawnie funkcjonować na współczesnym rynku, na którym warunki dyktują głównie odbiorcy, określając wielkość, wymagając coraz wyższej jakości produktów, a często też ciągłości i terminowości dostaw, odpowiednich opakowań itp.

Jednym ze sposobów umożliwiających dostosowanie się do obecnych warunków rynkowych jest działalność zespołowa rolników w formie grup producenckich. Jakże są zatem korzyści, wynikające z organizowania się rolników w grupy producenckie oraz trudności związane z ich powstawaniem?

LEPSZA OFERTA

Najważniejsza korzyść wynikająca ze wspólnej działalności gospodarczej rolników to możliwość poprawy oferty handlowej. W praktyce oznacza to wyprodukowanie większej i ujednoliconej masy towaru, który może być w odpowiedni sposób przygotowany do obrotu. Nawet duże, indywidualne gospodarstwa nie zawsze są w stanie zaspokoić potrzeby coraz bardziej wymagających odbiorców. Tracą one wówczas dostęp do atrakcyjnych rynków zbytu na rzecz innych dostawców - często pośredników, którzy mogą dostosować się do zmieniającej się sytuacji rynkowej, inwestując w magazyny oraz urządzenia do sortowania i pakowania towaru, czasem również ponieść dodatkowe koszty np. związane z przygotowaniem produktów do eksportu. W takich przypadkach, oprócz tego, że ostateczna cena zbytu, którą uzyskuje rolnik działając w pojedynkę, jest niższa, dochodzi także brak pewności zbytu występujący szczególnie w latach nadprodukcji określonych surowców. Grupy producenckie, znając wcześniej swój potencjał produkcyjny, mogą się przed takimi sytuacjami lepiej zabezpieczyć, np. poszukując odpowiednich rynków zbytu. Dzisiaj nie wystarczy już tylko wyprodukować dobry towar; równie ważnym zagadnieniem staje się wypromowanie produktu oraz znalezienie stabilnego odbiorcy i to niekoniecznie na rynku lokalnym. Wymaga to organizowania sprzedaży w sposób profesjonalny, co z reguły przekracza możliwości pojedynczego rolnika.

Grupa producencka tworzona jest przede wszystkim po to, by dysponowała większą siłą przetargową wobec odbiorców. Jakkolwiek obecnie, wskutek niewielkiej liczby grup czynnik ten nie jest w pełni wykorzystywany, to w przyszłości, gdy będą one silniejsze lub jeśli będą tworzone związki grup, może odgrywać istotne znaczenie przy negocjacjach handlowych z odbiorcami. Wobec narastającej konkurencji i nadmiaru produktów na rynku, nie zawsze sprzedaż za pośrednictwem grupy wiąże się z uzyskaniem wyższej ceny zbytu i

wymiernymi efektami ekonomicznymi. Czasem, współdziałanie pomaga jedynie w łatwiejszym znalezieniu nabywcy i utrzymaniu się na rynku.

WSPÓLNOTA INTERESÓW

W zasięgu możliwości grupy producenckiej - co podkreślają ich członkowie - jest również wspólna organizacja zaopatrzenia w środki produkcji, która sprzyja obniżaniu ich kosztów. Ponadto, w gospodarstwach członków istnieje możliwość zrationalizowania kosztów, związanych z mechanizacją prac polowych, transportowych itp.

Ponieważ, wcześniej czy później, grupy producenckie zmuszone są do działań inwestycyjnych, rozłożenie kosztów pomiędzy członków grupy jest dla nich mniejszym obciążeniem finansowym, niż inwestowanie w pojedynkę.

Grupom producenckim, które spełniają odpowiednie kryteria i zostały wpisane do rejestru wojewody, przysługuje pomoc finansowa przeznaczona na wsparcie prowadzonej działalności gospodarczej. Zasady organizowania się oraz rejestracji grup i przyznawania im pomocy finansowej zostały określone w ustawie z dn. 15.09.2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. Nr 88 z dn. 20.10.2000 r., poz. 983), jak również w ustawie z dn. 29.11.2000 r. o organizacji rynków owoców i warzyw, rynku chmielu, tytoniu oraz rynku suszu paszowego (Dz. U. Nr 3 z 2001 r., poz. 19).

Ponadto, grupy producentów rolnych mogą uzyskiwać specjalne kredyty preferencyjne z dopłatą ze środków ARiMR, przeznaczone na realizację inwestycji lub kredyty obrotowe, na takich samych zasadach, jak inne podmioty gospodarcze. Mogą one korzystać również ze zwolnienia z podatku od nieruchomości. Grupy producentów owoców i warzyw będą mogły ubiegać się także o dofinansowanie inwestycji z programu SAPARD. Na temat zróżnicowanych form i okresu wsparcia różnego rodzaju grup producenckich informowaliśmy czytelników w poprzednim numerze „Aktualności Rolniczych-Rynek”. Warto dodać, że dzięki działalności w grupie, rolnikom łatwiej jest podnosić poziom produkcji, wskutek wzajemnej wymiany doświadczeń, organizacji szkoleń i kursów oraz pozyskiwania informacji rynkowych.

BARIERY PRAWNE

Z moich dotychczasowych doświadczeń we współpracy w tym zakresie z rolnikami wynika, że nie w pełni zdają sobie oni sprawę z konieczności organizowania

Grzegorz Suchorab "ROLOPRYSK"

☎ 083 356 51 96 w godzinach od 7 do 20
Przewłoka 47 a 21- 200 Parczew

- ♦ Stacja kontroli i modernizacji opryskiwaczy polowych i sadowniczych
- ♦ naprawa sprzętu rolniczego i samochodów osobowych
- ♦ atestacja opryskiwaczy wykonana na miejscu oraz w terenie, po uzgodnieniu z grupą rolników

z działalnością grup producenckich

wspólnej sprzedaży swoich produktów oraz z możliwości, jakie stwarza im działalność w grupie. Często natomiast gubią się wobec trudności związanych z dokonaniem wyboru odpowiedniej formy prawnej. Poważną przeszkodą jest także konieczność przygotowania wielu dokumentów służących uzyskaniu w sądzie osobowości prawnej i rozpoczęcia działalności, wpisu do rejestru grup prowadzonego przez wojewodę, a następnie, z bieżącym funkcjonowaniem grupy producenckiej. Trudno się temu dziwić, ponieważ nasi rolnicy zmuszeni są w krótkim czasie dostosować się do takich zasad funkcjonowania na rynku, do jakich rolnicy unijni dochodzili przez wiele lat. Należy jednak pamiętać, że już niebawem trzeba będzie sprostać rosnącej konkurencji i napływowi produktów z krajów Europy Zachodniej, gdzie wspólne działania rolników są normą, pomimo tego, że wsparcie finansowe dotyczy tam jedynie grup działających na rynku owoców i warzyw.

Istotną trudnością w tworzeniu grup producenckich są **przeszkody natury psychicznej**. Rolnicy są często nieufni, mają złe doświadczenia i obawiają się podejmowania nowych, wspólnych przedsięwzięć gospodarczych. Łatwo więc dochodzi do zniechęcenia, gdy nie widać od razu odczuwalnych korzyści, a pojawiają się pierwsze trudności. Zdarza się, że rolnicy organizują się pod wpływem nadarzającej się okazji, którą może być np. zawarcie korzystnego kontraktu na sprzedaż większej ilości produktu, wynajem na preferencyjnych warunkach magazynów itp. Jeśli z jakichś powodów nie dochodzi to do skutku, grupa zawiesza swą działalność. Dzieje się tak, gdy brak jest długookresowego celu działania, a równocześnie sytuacja rynkowa jest niestabilna.

NAJPIERW ZMIANY, POTEM KORZYŚCI

Funkcjonowanie i rozwój grupy wymaga dostosowywania produkcji i wprowadzania zmian w gospodarstwach jej członków. Rolnicy są przyzwyczajeni do samodzielnego decydowania o swoim gospodarstwie i niechętnie podporządkowują się wspólnym decyzjom grupy, które w ich ocenie mogą być dla nich niekorzystne lub ryzykowne. Istotnym utrudnieniem może być ponadto brak lojalności lub bierność wobec działalności grupy.

Bardzo ważną rolę odgrywa osoba lidera, który powinien posiadać odpowiednie umiejętności do zarządzania grupą oraz niezbędny autorytet w swoim środowisku. Przede wszystkim, zbyt mało inicjatywy w tym zakresie przejawiają młodzi rolnicy, którzy dopiero rozwijają działalność produkcyjną.

Grupom producenckim, przy rejestracji i prowadzeniu działalności gospodarczej, niezbędna jest przede wszystkim fachowa pomoc doradcza, prawna oraz księgowa. Pomoc w zakresie opracowania dokumentacji nieodpłatnie świadczą WODR-y i Izby Rolnicze. Przy rozpoczynaniu tej formy działalności, gdy grupy nie wypracowały jeszcze własnych środków finansowych. Jednak w późniejszym okresie grupy muszą posiadać odpowiednie fundusze, wzorem wszystkich rozwijających się firm prowadzących działalność gospodarczą. Obecna zła sytuacja ekonomiczna wielu gospodarstw powoduje, że rolnicy decydują się na ograniczenie finansowania działalności grupy jedynie do niezbędnego minimum, co powoduje, że nie może ona prężnie działać na rynku.

PRZYSZŁOŚĆ NALEŻY DO GRUP

Podejmowanie wspólnych przedsięwzięć gospodarczych ma przyszłość. Należy wierzyć, że proces ten będzie się rozwijał, o czym świadczy fakt, iż dotychczas na terenie kraju około 30 grup producenckich zostało już oficjalnie wpisanych do rejestrów wojewodów, uzyskując możliwość ubiegania się o dofinansowanie działalności. Korzystnie przedstawiają się prognozy nawiązywania współpracy grup producenckich z zakładami przetwórstwa rolnego, ponieważ wprowadzanie systemu HACCAP zakłada m.in. rejestrację pochodzenia surowca, co przy zawieraniu umów kontraktacyjnych daje przewagę grupom producenckim nad indywidualnymi dostawcami mniejszych partii produktów. Rolnicy będą musieli pogodzić się z faktem, że organizacja nowoczesnych rynków zbytu narzuca sprawdzone rozwiązania, choć wiąże się to z koniecznością zmiany postaw i odejścia od tradycyjnych metod działania, aby sprostać rosnącej konkurencji.

Krystyna Rysak

Reklama

AGRONOM

- nawadnianie
- ciągniki i kombajny **NEW HOLLAND**
- maszyny rolnicze znanych firm
- pasze, koncentraty, premiksy
- nawozy, środki ochrony roślin

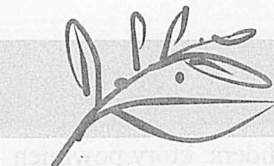
JASIONKA 103

☎ (083) 355 05 22; 0 604 296 337

Centrala Nasienna w Parczewie
ul. Szkolna 32 tel. (083) 354 13 28

OFERUJE DO SPRZEDAŻY:

- ☆ **Pasze, koncentraty i premiksy firm:**
Lando O Lakes, Sano, Josera, LNB, EuRoIPol, SCHAUMANN, Ekoplón, Polfarm, Polsanders, Bacutil, Unipas, Mikita
- ☆ **Śrutę sojową i rzepakową**
- ☆ **Sprzęt i maszyny rolnicze**
- ☆ **Nawozy płynne i krystaliczne INTERMAG**

Produkcja roślinna

Przygotowanie materiału i sadzenie ziemniaków

Benedykt Lipiński

O plonie ziemniaków decyduje wartość nasienna ziemniaka, między innymi zdrowotność bulw, na którą składa się stopień porażenia chorobami wirusami, grzybowymi, bakteryjnymi i szkodnikami. Drugim elementem plonotwórczym jest potencjał fizjologiczny, czyli wielkość bulw i wiek fizjologiczny, kształtowany temperaturą przechowywania oraz wiosennym pobudzaniem i podkielkowaniem.

Zagrożenie chorobami wirusowymi można ograniczyć przez uprawę odmian o wysokiej odporności oraz regularne przeprowadzanie wymiany sadzeniaków.

Porażenie chorobami bakteryjnymi i grzybowymi można zmniejszyć przez sortowanie ziemniaka przeznaczonego na sadzeniaki, odrzucając bulwy chore i uszkodzone.

Do produkcji ziemniaka jadalnego i do przetwórstwa spożywczego aktualne są zalecenia używania do sadzenia bulw pobudzonych, co przyspiesza rozwój, korzystnie wpływa na wielkość bulw i szereg cech jakościowych. Zabieg ten nie wymaga szczególnych nakładów inwestycyjnych a jedynie przedsięwzięć organizacyjnych.

Ziemniaki przeznaczone do sadzenia należy przesortować, wydzielając frakcje o wielkości 3-4 cm, 4-5 cm, i 5-6 cm. Podział na frakcje podyktowany jest koniecznością dostosowania gęstości sadzenia do wielkości wysadzanych bulw. Sadzeniaki we frakcji nie powinny różnić się między sobą więcej niż 1-1,5 cm. Bardziej zdecydowane zróżnicowanie powoduje, że większość producentów dysponujących sadzarkami z regulacją mechaniczną, nie jest w stanie wysadzić bulw dokładnie.

Sadzenie należy wykonać bardzo dokładnie, zachowując jednakowe odległości między bulwami oraz umieszczając je na takiej samej głębokości. Dokładne wysadzenie jest podstawowym warunkiem prawidłowego wykonania dalszych zabiegów takich, jak: mechaniczne czynności pielęgnacyjne, chemiczna ochrona i zbiór.

Ważnym elementem technologii produkcji jest szerokość międzyrzędzi, która wpływa na jakość produkowanych bulw. Ich szerokość powinna wynikać z rozstawy kół ciągnika i towarzyszących maszyn, które stosujemy w trakcie zabiegów agrotechnicznych.

Dotychczas mieliśmy do czynienia z trzema

szerokościami międzyrzędzi: 62,5 cm, 67,5 i cm, 75,0 cm.

Mając na uwadze coraz znaczną koncentrację uprawy ziemniaka na większych powierzchniach i maksymalizację wymagań jakościowych w stosunku do bulw przeznaczonych na cele jadalne oraz do przetwórstwa spożywczego, należy przechodzić na zwiększone szerokości międzyrzędzi - do 75 cm. O potrzebie wprowadzenia szerszych międzyrzędzi w uprawie ziemniaka decyduje przede wszystkim konieczność ograniczenia ludzkiej pracy, zwiększenie jej wydajności i zmniejszenie energochłonności produkcji rolnej. Nie bez znaczenia pozostają zwiększające się wymagania jakościowe, gdzie szersze międzyrzędzia umożliwiają uzyskanie ziemniaka o najlepszych parametrach jakościowych, zaspokajających wymagania konsumentów i przemysłu spożywczego.

Obecnie jedynym producentem maszyn do uprawy ziemniaków w szerszych międzyrzędziach jest Fabryka Maszyn Rolniczych w Brzegu. Również gęstość sadzenia jest ważnym elementem wpływającym na jakość plonu. Podstawowym parametrem jakości jest odpowiednia wielkość bulw dla określonego kierunku produkcji. Dla ziemniaka jadalnego i dla przetwórstwa spożywczego (frytki i chipsy) wymagane są bulwy o następującej średnicy:

- ▶ ziemniaki jadalne: powyżej 40 mm,
- ▶ ziemniaki przeznaczone na frytki: powyżej 50 mm,
- ▶ ziemniaki przeznaczone na chipsy: 40-65 mm.

Gęstość sadzenia powinna odpowiadać średnicy sadzeniaka powiększonej o 1-2 cm. Zbyt płytkie sadzenie powoduje zazielenienie bulw i płytsze zawiązywanie kłębów, które (szczególnie przy dużych opadach) są odkrywane i mogą zieleńić.

O terminie sadzenia powinna decydować temperatura gleby na głębokości 10 cm. Ziemniaki nie pobudzone sadzimy, gdy temperatura gleby wynosi 8°C. Ziemniaki podkielkowane i pobudzone możemy wysadzić wcześniej, gdy temperatura gleby na głębokości 10 cm wynosi 6-8°C. W poszczególnych rejonach kraju warunki te występują w różnych terminach. Opóźnienie terminu sadzenia o 2 tygodnie może powodować u szeregu odmian spadek plonu nawet o ponad 10 t/ha.

**Gospodarstwo
Rolno-Nasienne
ANDRZEJ KIRYCZUK**

Zaliszcz 24

21 - 222 Podedwórze

☎ (0-83) 379 51 66

Oferuje do sprzedaży wiosną 2003 roku materiał siewny kwalifikowany, zaprawiony następujących gatunków i odmian:

♦ Pszenica jara	odmiana KOKSA	K ₁
♦ Jęczmień jary	odmiana STRATUS	K ₁
♦ Owies	odmiana SZAKAL	K ₁
♦ Groch siewny	odmiana PIAST	K ₁
♦ Groch pastewny	odmiana POMORSKA	K ₁
♦ Groch pastewny	odmiana WIATO	K ₁

Pod kukurydzą – najlepsze nawozy z Polic

Kukurydza jest zbożem o dużych wymaganiach cieplnych. Równomierne wschody uzyskuje się dopiero w temperaturze 9-10°C, ale kiełkuje przy 6°C, wytrzymując przymrozki do -3°C. Mając bardzo głęboki i silnie rozwinięty system korzeniowy, potrafi dobrze znosić okresowe niedobory wody. Największe potrzeby wodne wykazuje w okresie kwitnienia, czyli w lipcu i na początku sierpnia.

Jakich wymaga gleb?

Nie lubi podmokłych, zimnych, bardzo ciężkich, ilastych i zbyt suchych. Z powodzeniem udaje się na glebach lekkich oraz torfach niskich, gdzie dość często występuje niedobór miedzi. Może być uprawiana na glebach kompleksów pszenicznych i żytnich (klasa I-IVb), zbożowo-pastewnych, górskim pszenicznym i zbożowym. Na glebach lekkich, na których udają się ziemniaki, jeżeli stosowane jest prawidłowe nawożenie, daje wyższy plon od innych zbóż. Gleba powinna mieć uregulowany odczyn (pH w 1M KCl powyżej 5,1) oraz zawierać jak najwięcej próchnicy i co najmniej średnią zasobność przyswajalnych form fosforu, potasu i magnezu.

Wysokie potrzeby nawozowe

Kukurydza pobiera z gleby duże ilości składników pokarmowych i wody. *Jest rośliną, której się nie przenawozi azotem.*

Z plonem 1 t ziarna i odpowiednią ilością słomy pobiera: 32 kg azotu (N), 14 kg fosforu (P_2O_5), 38 kg potasu (K_2O), 10 kg wapnia (CaO), 10 kg magnezu (MgO), 3,5 kg siarki (S) oraz 11 g boru (B), 14 g miedzi (Cu), 110 g manganu (Mn), 0,9 g molibdenu (Mo) i 85 g cynku (Zn).

Z plonem 10 t zielonki pobiera: 38 kg azotu (N), 14 kg fosforu (P_2O_5), 45 kg potasu (K_2O), 20 kg wapnia (CaO), 12 kg magnezu (MgO), 5 kg siarki (S) oraz 17 g boru (B), 13 g miedzi (Cu), 150 g manganu (Mn), 1,5 g molibdenu (Mo) i 150 g cynku (Zn). Wykazuje dużą wrażliwość na niedobór cynku oraz średnią na niedobór boru i miedzi.

Jak nawozić?

Jeżeli gleba jest bardzo kwaśna, po zbiorze przedplonu stosować wapno węglanowe na ściern, następnie wymieszać kultywatorem lub wykonać podorywkę i natychmiast zabronować. W przypadku bardzo niskiej zasobności gleby w magnez, zaleca się stosowanie wapna magnezowego, nawet niewielkich ilości - 300-600 kg/ha dolomitu. Źle rośnie na glebach ubogich w magnez. Nawożenie fosforem i potasem jest najbardziej efektywne, gdy nawozy są dobrze wymieszane z 10-20 cm warstwą gleby. Nawozy wieloskładnikowe stosować 10-14 dni przed siewem ziarna. Dawki nawozów wieloskładnikowych zależą od zasobności gleby i przewidywanego plonu. Najlepszymi nawozami pod kukurydzą są: POLIFOSKA 4, stosowana w dawce 600-800 kg/ha, POLIFOSKA PK21 w dawce 350-450 kg/ha, POLIFOSKA M-MAKS w dawce 450-600 kg/ha, POLIMAG 405 w dawce 700-900 kg/ha lub POLIDAP (150-200 kg/ha) i sól potasowa (250-300 kg/ha) na glebach średnio zasobnych. Na glebach o wysokiej zasobności dawkę można zmniejszyć o 40-50%.

W warunkach niskich temperatur wiosennych kukurydza słabo pobiera fosfor, liście przebarwiają się na czerwono, co powoduje zahamowanie wzrostu. Dlatego zaleca się nawożenie startowe w ilości do 150 kg/ha fosforu amonowego, czyli POLIDAPU. Specjalne siewniki do współrzędnego siewu ziarna i nawozu mogą wysiewać do 350 kg/ha masy nawozu. Obecnie zaleca się do nawożenia współrzędnego wiele stosunkowo nisko skoncentrowanych nawozów, w których fosforu jest niewiele. Nawozy takie stosowane łącznie z ziarnem w dawkach ponad 200 kg/ha są poważnym źródłem lokalnego zasolenia gleby i mogą wywoływać lokalną suszę fizjologiczną. Efektywne i bezpieczne jest zatem stosowanie małych dawek POLIDAPU.

Jak nawozić azotem?

Kukurydza na każdą 1 t ziarna i odpowiednią ilość słomy pobiera 25-32 kg azotu. W początkowych fazach rozwoju pobieranie tego składnika jest małe, a intensywniej pobierany jest dopiero w lipcu oraz sierpniu. Wysoka temperatura w tym okresie sprzyja uwalnianiu się (mineralizacji) dużej ilości azotu z gleby, który kukurydza jako jedyne zboże dobrze wykorzystuje. Dlatego można przyjąć dawkę azotu na każdą 1 tonę ziarna na poziomie od 15 kg N na glebach próchnicznych, dobrze nawożonych do 20 kg N na stanowiskach słabych. Przewidując plon ziarna na poziomie 7 t z hektara, należy więc zastosować od (7 x 15) 105 do 140 kg N/ha, przy plonie 10 ton ziarna od 150 do 200 kg N/ha.

Kukurydza na każde 10 t zielonki pobiera 38, nawet do 50 kg azotu. Uwzględniając dobre wykorzystanie azotu, można przyjąć jego dawkę na każde 10 ton zielonki na poziomie od 25 kg N na glebach próchnicznych, dobrze nawożonych do 30 kg N na stanowiskach słabych. Przewidując plon zielonki na poziomie 50 t z hektara należy więc zastosować od (5 x 25) 125 do (5 x 30) 150 kg N/ha.

Najlepszym nawozem pod kukurydzą, podobnie jak pod ziemniaki, jest mocznik.

Ze względu na początkowo wolny wzrost kukurydzy, przedsięwzięcie stosować do 50% planowanej dawki - najlepiej w formie nawozów wieloskładnikowych i mocznika.

Pozostałą część azotu stosować pogłównie, w miarę późno, kiedy wysokość roślin umożliwia jeszcze technicznie wykonać ten zabieg - od fazy 7 liścia do wysokości nawet 40 cm. Kukurydza bowiem najintensywniej pobiera azot od fazy przed kwitnieniem aż do fazy wytwarzania kłob. Pogłównie stosować azot na suche rośliny, tylko w formie mocznika. Stosowanie pogłównie saletry amonowej powoduje uszkodzenie (poparzenie) roślin. Poza nawożeniem dogłębowym kukurydza dobrze reaguje na dokarmianie dolistne azotem w postaci 6% wodnego roztworu mocznika z magnezem i mikroelementami. Okres dokarmiania dolistnego jest krótki i praktycznie można tę roślinę dokarmiać od fazy 7 wyrosniętych liści przez około 3 tygodnie, co 6-8 dni.

Kukurydza uprawiana na zielonkę powoduje znaczne zubożenie gleby z próchnicy, dlatego w miarę możliwości należy stosować w zmianowaniu nawożenie organiczne.

Przy zabiegu przyorywania słomy kukurydzy, pozostaje w glebie średnio na każdą 1 tonę ziarna 16 kg azotu (N); 7 kg fosforu (P_2O_5) i 30 kg potasu (K_2O). Przy plonie 7 t ziarna, z przyoraną słomą wprowadza się do gleby 112 kg azotu, 49 kg fosforu i 210 kg potasu, czyli w przybliżeniu tyle samo co z dawką 20-25 t obornika. Tak duża ilość składników wprowadzonych ze słomą powinna być uwzględniona przy ustalaniu dawek pod następną roślinę. Uprawiając w następnym roku kukurydzą na tym samym polu, można dawki nawozów wieloskładnikowych obniżyć, np. na glebie średnio zasobnej o około 40%.

Stosowanie POLIDAPU, POLIFOSKI 4, POLIFOSKI M-MAKS, POLIMAGU 405 lub POLIDAPU oraz mocznika zapewni wysokie i jakościowo dobre plony kukurydzy, tak ziarna jak i zielonki.

Dodatkowe informacje o nawozach i nawożeniu można uzyskać w Zespole Promocji i Doradztwa, tel. 0(91) 317 31 10, 317 40 82, tel. kom. 691 441 008, 691 367 222 lub fax 0(91) 317 46 30.

Zapraszamy do korzystania z bezpłatnej infolinii nawozowej 0 800 190 909.

Adam Grzeskowiak, Wiesław Jakubowski
Zakłady Chemiczne „POLICE” SA

Produkcja roślinna:

Stanisław Myć

GLEBA, ZMIANOWANIE, UPRAWA

Ogórek jest wymagający w zakresie stanowiska uprawy. Wymaga gleb szybko nagrzewających się, o dobrej strukturze, nie zaskorupiających się, zasobnych w próchnicę i składniki pokarmowe, o uregulowanych stosunkach wodno-powietrznych. Optymalna głębokość poziomu wód gruntowych powinna wynosić 70-90 cm. Wysokie plony uzyskuje się na glebach zaliczanych do klas bonitacyjnych I-III, zasobnych w próchnicę gleb piaszczysto-gliniastych, lessach, czarnoziemach, czarnych ziemiach oraz madach nadrzecznych.

Nieprzystdatne są zimne gleby ciężkie i zlewne oraz bardzo lekkie gleby piaszczyste. Ogórki nie powinny być uprawiane po sobie i innych dyniowatych częściej niż co 3-4 lata, gdyż istnieje groźba porażenia ich przez te same choroby i szkodniki - szczególnie pochodzenia odglebowego. Bardzo dobrym przedplonem są dla ogórków rośliny strączkowe, cebula, pomidor, wczesne kapustne i ziemniaki, pory oraz zboża. Uprawiając glebę pod ogórek, na zimę pole zostawiamy w ostrej skibie a wczesną wiosną - po obесchnięciu ziemi - pole włókujemy lub bronujemy. Bezpośrednio przed siewem nasion lub sadzeniem roślin uprawiamy pole kultywátorem z dołączonym wałem strunowym lub glebogryzarką (z wałem, aby zapewnić dobre podsiąkanie wody potrzebnej do kiełkowania).

NAWOŻENIE

Ogórek ma duże wymagania pokarmowe. W początkowej fazie wzrostu wymaga większej ilości azotu i przyswajalnego fosforu. Z początkiem kwitnienia oraz zawiązywania owoców maleje zapotrzebowanie na azot, natomiast wzrasta popyt na potas, którego niedobór objawia się zniżką plonu oraz zdeformowanym kształtem owoców. Bardzo istotne jest nawożenie organiczne ze względu na duże wymagania ogórka co do próchnicy w glebie. Najlepszy jest obornik (40t/ha) lub kompost (40-60 t/ha) zastosowany jesienią pod orkę lub nawóz zielony (facelia, łubin); może być również słoma pod orkę zimową z dodatkiem azotu przyspieszającego rozkład w dawce ok. 1% czystego azotu w stosunku do masy słomy (np. przy 10t słomy dajemy ok.200

kg mocznika lub ok. 300 kg saletry amonowej). Orientacyjne dawki nawożenia mineralnego na 1 ha: uprawa w pierwszym roku po oborniku- azot 50-70 kg przed siewem w formie saletry amonowej lub saletrzaku 30-50 kg pogłównie w 1-2 dawkach (saletry amonowej lub wapniowej). Fosfor 80-100 kg w formie superfosfatu potrójnego. Potas 150-250 kg w postaci siarczanu potasu. uprawa w drugim roku po oborniku - azot 70-90 kg przed siewem (saletrzak lub saletra amonowa), 50-70 kg pogłównie w 2-3 dawkach w formie saletry wapniowej lub amonowej.

SIEW

Szybkie i równomierne wschody nasion w dużej mierze przesądają o powodzeniu uprawy. W tym celu należy dobrać odpowiedni termin siewu tak, aby wierzchnia warstwa gleby była nagrzana do temp. 12-14 °C. Nasiona należy siać w wilgotną ziemię, przy czym jeśli jest niezbędne deszczowanie, należy wykonać je przed uprawą i siewem. Ogórki najlepiej siać między 10 a 25 maja na głębokość 1,5-3 cm w zależności od rodzaju gleby (na ciężkich i wilgotnych płycej). Nasiona siać w rzędach 15-20 cm a między rzędami 130-150 cm. Należy bezwzględnie siać nasionami z aprowionymi preparatami grzybobójczymi. Najlepiej stosować Marshal 250 DS. w ilości 6 g na kg nasion. Dobre wyniki daje również zaprawianie Gaucho 350 FS (6 ml/kg nasion). Do założenia jednego hektara plantacji potrzeba 2,5-4 /kg tego preparatu.

OCHRONA ROŚLIN

Choroby:

Bakteryjna kanciasta plamistość liści - występuje w sprzyjających warunkach już na pierwszym, drugim liściu właściwym. W początkowej fazie rozwoju choroby objawy podobne są do objawów mączniaka rzekomego, ale w przypadku bakteriozy na mokrych plamach ograniczonych nerwami widoczna jest kropelka lepkiej, bielejącej cieczy- wycieku śluzu bakteryjnego z chorej tkanki. Po 2-3 dniach porażone tkanki zasychają i wykruszają się, powstają wówczas charakterystyczne kanciaste otwory. Zwalczanie bakteryjnej kanciastej plamistości ogórków polega na opryskiwaniu roślin, począwszy od momentu pojawienia się pierwszych objawów choroby, środkami miedziowymi jak: Miedzian 50 WP,

Miedzian 50 WG, Champion 50 WP, Funguran-OH 50 WP, Kocide 101 WP.

Od 2002 r do zwalczania **bakteryjnej kanciastej plamistości ogórka** zalecany jest nowy ekologiczny środek o działaniu interwencyjnym i zapobiegawczym Biosept 33 SL, chroni on również ogórki przed mączniakiem rzekomym. Objawy mączniaka rzekomego i kanciastej plamistości bakteryjnej w początkowej fazie rozwoju obu chorób są trudne do zidentyfikowania na plantacji. Przy porażeniu przez mączniaka rzekomego na dolnej stronie liści w obrębie mokrych plam, widoczny jest obfity szarofioletowy nalot zarodników konidialnych. Plamy te szybko żółkną, z czasem brązowieją a liście zamierają. Choroba rozwija się błyskawicznie powodując natychmiastowe zamieranie roślin. Do pierwszych zabiegów profilaktycznych zaleca się użycie fungicydów kontaktowych takich jak: Bravo, Penncozeb lub Biosept 33 SL. Z chwilą zaobserwowania pierwszych objawów mączniaka rzekomego należy przystąpić do opryskiwania środkami o działaniu interwencyjnym jak: Acrobat MZ 69 WP, mieszaninę Curzate M 72,5 WP (1,5 kg/ha) + Bravo 500 S.C. (1,5 kg/ha), Tattoo C 750 S.C. Odmiany o bardzo dużym stopniu odporności na mączniaka można chronić tylko biofungicydem Biosept 33 SL.

W niektórych latach, w okresie owocowania, może wystąpić w dużym nasileniu **antraknoza** lub **alternarioza** porażając owoce. Należy wtedy zastosować Bravo 500 S.C. lub Amistar 250 S.C.

Szkodniki:

Największym problemem w uprawie ogórka są mszyce i zmienniki. Swoim żerowaniem przyczyniają się one do deformacji liści i młodych pędów, zamierania stożków wzrostu, zrzucania pąków kwiatowych i zawiązków oraz do ich deformacji a w konsekwencji do krzywienia się owoców. Dodatkowo w latach suchych i gorących mogą pojawić się wciornastki i przedziorki, powodując zasychanie liści i obniżkę plonu. W walce z tymi szkodnikami stosuje się środki zalecane przez Program Ochrony Warzyw, jak Talstar 100 EC czy Karate Zeon 50 CS.

PIELĘGNACJA I ZBIÓR

Do zwalczania chwastów na większych plantacjach należy stosować herbicydy, np. Analap 23.7 SL. Na polach zachwaszczonych chwastnicą, wiechliną, pokrzywą, rdestem oraz gwiazdnicą można stosować mieszanke Analap 23.7 SL (10-15 l/ha) + Devrinol 450 S.C. (1-1,2 l/ha). Bardzo ważne jest spulchnianie gleby - szczególnie po ulewnych deszczach lub deszczowaniu.

Ze względu na płytki system korzeniowy ogórków, bardzo dobre efekty daje nawadnianie, zwłaszcza od momentu kwitnienia poprzez okres owocowania. Jednorazowa dawka wody powinna wynosić 15-20 mm (150-200 m³ wody/ha) przy intensywności opadu ok. 5-6 mm na godzinę. Deszczować należy wcześniej rano, tak aby nie spowodować oparzeń liści a rośliny mogły obeschnąć w ciągu dnia. Wieczorne nawadnianie sprzyja rozwojowi chorób, zwłaszcza mączniaka rzekomego i kanciastej plamistości liści. Okresowe niedobory wody oraz duże wahania temperatury powodują zrzucanie zawiązków, powstanie pustych komór w owocach oraz ich krzewienie się. W przypadku uprawy odmian z przewagą kwiatów żeńskich, bardzo dobrze jest wstawić na plantację ule (3 - 4 szt/ha), co korzystnie wpłynie na wysokość plonu. Podczas zbioru należy pamiętać, żeby zrywać z roślin wszystkie owoce przerośnięte, chore i niekształtne albowiem te hamują rozwój następnych.

ODMIANY OGÓRKÓW

Odmiany partenokarpne - Accordia F-1, Harmonie F-1, Concerto F-1, Motivo F-1, Vokal F-1, Componist F-1, Marinda F-1, Mathilde F-1, Pasamonte F-1, Pasaden F-1, Monika. Odmiany o przewadze kwiatów żeńskich- Seguenza F-1, Opera F-1, Sonate F-1, Potomac F-1, Flurry F-1, Natasja F-1, Evita F-1, Othello F-1, Osiris F-1, Ophix F-1, Octopus F-1, Hernes F-1. Odmiany do konserwowania i kwaszenia- Kronos F-1, Aladyn F-1, Parys F-1, Polan F-1, Izyd F-1, Borus F-1, Julian F-1, Andrus F-1, Tytus F-1, Śremski F-1, Cezar F-1, Edyp F-1, Mieszko F-1

Jeśli opryskiwacz, to jaki ?

Stanowisko do atestacji opryskiwaczy

Zbliża się okres wiosenny, a wraz z nim z pewnością znajdzie konieczność zastosowania w uprawie opryskiwacza. Jeśli takie urządzenie mamy lub stoimy przed decyzją zakupu nowego, musimy wcześniej przyjrzeć się jego możliwościom technicznym, gdyż w myśl ustawy o ochronie roślin uprawnych (Dz. U. Nr 90), wykonywanie zabiegów ochrony roślin możliwe jest tylko sprzętem sprawnym technicznie. Czym powinien się charakteryzować opryskiwacz, aby spełnić określone wymagania ? Potencjalny użytkownik może sam to określić na podstawie oględzin i stwierdzić, czy cechy konstrukcyjno-techniczne poszczególnych podzespołów gwarantują spełnienie stawianych im oczekiwań. Należy zwrócić uwagę na następujące zespoły: **zbiornik pompa, urządzenie pomiarowo-sterujące, układ filtrów, belka polowa.**

Na co należy zwrócić uwagę w wymienionych wyżej zespołach?

Zbiornik opryskiwacza

Powinien on mieć: mieszadło, zawór spustowy umożliwiający całkowity spływ cieczy ze zbiornika, wskaźnik poziomu cieczy roboczej widoczny z kabiny operatora, urządzenie do rozładniania (zakończony sitem) i mieć odpowietrzenie. Ponadto winien być zaopatrzony w dodatkowy zbiorniczek

z czystą wodą do umycia rąk.

Pompa opryskiwacza

Powinna mieć wydatek minimum 7,3 l/min mb belki opryskiwacza i dodatkowo przetłaczać przez mieszadło ciecz o objętości 5% objętości zbiornika w ciągu minuty. Dla przykładu najbardziej popularny opryskiwacz 12 metrowy, wyposażony w zbiornik 400 litrowy powinien mieć pompę o wydajności minimum 108 l/min. Taka pompa zapewni właściwe natężenie wypływowej cieczy roboczej. Pompa powinna posiadać powietrznik, który winien być wypełniony powietrzem o wartości między 1/3, a 2/3 ciśnienia roboczego ustawianego na manometrze.

Urządzenia pomiarowo-sterujące

Manometr winien mieć średnicę nie mniejszą niż 60 mm (najlepiej tłumiony, najczęściej gliceryną) i ustawiony tak, aby był widoczny z kabiny operatora. Zaleca się, aby podziałka na manometrze wynosiła 0,2 bara w zakresie ciśnień 0-5 barów i 1 bar w zakresie 5-20 barów.

Urządzenie zwane rozdzielaczem powinno być tak skonstruowane, aby z jednej sekcji było zasilane nie więcej niż 9 rozpylaczy (rozstaw rozpylaczy co 0,5 metra). Istotna jest także możliwość wyłączenia każdej sekcji oddzielnie.

dokończenie na s.10

Jeśli opryskiwacz, to jaki ?

Dokończenie ze s.9

Układ filtracyjny

Opryskiwacz musi być wyposażony w minimum dwa stopnie filtracji bez uwzględnienia sita we wlewie, względnie filterków w oprawach rozpylaczy. Wielkość oczek w filtrach powinna być dobrana, aby po drodze przepływu cieczy zatrzymywały się coraz mniejsze zanieczyszczenia i w ostateczności nie powodowały zatykania rozpylaczy.

Belka polowa

Belka polowa powinna być zaopatrzona w ochraniacze uniemożliwiające w przypadku jej przechyłu uszkodzenie rozpylacza. Cała konstrukcja powinna być bardzo solidna, a urządzenia w sposób trwały przymocowane do konstrukcji opryskiwacza. Składanie i rozkładanie belki polowej nie może powodować uszkodzeń przewodów i musi być ona stabilna w czasie pracy. Wskazane, aby belka polowa miała możliwość regulacji w płaszczyźnie pionowej. Rozpylacze zamontowane na belce polowej powinny być do siebie dostosowane typem i wielkością. Oprawy rozpylaczy muszą mieć taką konstrukcję (najlepiej membranową), aby po wyłączeniu zasilania nie następował wyciek cieczy z rozpylaczy.

Rolnik, kupując opryskiwacz sprawdź już w sklepie, czy zakupiony sprzęt posiada wyposażenie zgodne z protokołem kontroli, w który powinien być wyposażony. Dotyczy to takich danych jak: numer fabryczny, wydajność pompy, podziałka manometru oraz innych wspomnianych wyżej zaleceń.

Użytkownik, który kupi opryskiwacz, względnie przygotuje według powyższych wskazówek, poza tym, że poprawi jakość tych maszyn, a tym samym technikę ochrony roślin, to zaoszczędzi pieniądze, czas i z pewnością otrzyma znak kontrolny (przejdzie pozytywne badanie, jakie w myśl ustawy powinien być poddany każdy opryskiwacz w odpowiedniej stacji, które są w każdym

powiecie) już przy pierwszym podejściu.

Technicznie sprawny opryskiwacz to:

- ▶ własne bezpieczeństwo i zdrowie ludzi,
- ▶ zawsze skuteczna ochrona,
- ▶ niskie koszty zabiegów ochrony roślin,
- ▶ wysoka jakość i konkurencyjność produktów żywnościowych,
- ▶ czyste środowisko.

Aby uniknąć zatrucia środkami podczas wykonywania zabiegów nie wystarczy mieć sprawny opryskiwacz. Należy dodatkowo przestrzegać kilku zasad:

- ▶ stosować środki najbardziej bezpieczne dla człowieka,
- ▶ stwarzać taką organizację pracy, by zabieg trwał jak najkrócej, a kontakt z substancjami szkodliwymi był jak najmniejszy,
- ▶ wykluczać możliwość pracy osób z chorobami serca, dzieci, starszych, kobiet, ludzi uczulonych,
- ▶ nie palić tytoniu i nie spożywać alkoholu przed, w dniu i w dniu następnym po wykonywaniu oprysków,
- ▶ zastosować odpowiednie ubrania ochronne.

W przypadku zatrucia, niezwłocznie skontaktować się z lekarzem.

Bazyli Filatiuk

ogłoszenie ogłoszenie ogłoszenie

Tomasz Antoniuk

zam. Berezówka 2 gm. Zalesie

SPRZEDA

LOSZKI HODOWLANE RASY PBZ

tel. (083) 375-91-39

PŃ "Arkady"

Arkadiusz Miszczuk

Rusili 49, 21-222 Podedwórze
(083) 379 51 24, kom. 608 516 126

CENY

KONKURENCYJNE

**Także
wyposażenie chlewni i wentylację**

Oferuje do sprzedaży:

firmy Sano:

- ☒ protamino piggi
- ☒ protamino sm
- ☒ protamino premium
- ☒ premixy

firmy EKOPLON S.A. Premixy:

- ✓ DYNAMIX
- ✓ EKOMIX
- ✓ FARMER
- ✓ koncentraty PROTAMIK
- ✓ superkoncentraty
- i pasze pełnoporcjowe

przy większym zamówieniu
z dostawą do gospodarstwa

Rachunkowość FADN w polskim rolnictwie po akcesji

Jednym z obszarów podlegających w okresie przedakcesyjnym dostosowaniu krajowych regulacji prawnych do dorobku prawnego Unii Europejskiej jest Sieć Danych Rachunkowości Gospodarstw Rolnych (FADN). Polska zobowiązała się, że taki system wdroży do 31 grudnia 2002 roku. Dane zbierane w systemie FADN służą wypracowaniu zasad wspólnej polityki rolnej krajów UE.

Podstawowym celem systemu jest:

- ▶ określenie rocznych dochodów wytworzonych w gospodarstwach rolnych,
- ▶ wykonanie analiz ekonomicznych dla różnych grup gospodarstw oraz ocena sytuacji w rolnictwie i na rynkach rolnych.

Podstawowe zasady obowiązujące w FADN:

- ▶ rolnik musi wyrazić zgodę na udostępnianie danych pochodzących z jego gospodarstwa na potrzeby FADN,
- ▶ dane dostarczone do Komisji są traktowane jako ściśle tajne,
- ▶ nie można ich wykorzystywać do celów podatkowych.

System rachunkowości rolnej jest więc w całości oparty na wzajemnym zaufaniu: rolnik podaje prawdziwe informacje, i akceptuje ich

wykorzystanie tylko do ściśle określonych celów.

Sposób zbierania danych o polskim rolnictwie określony jest w ustawie o zbieraniu i wykorzystywaniu danych rachunkowych z gospodarstw rolnych, przyjętej przez Sejm 29 listopada 2000 r.

Odpowiedzialność za gromadzenie danych źródłowych dla potrzeb FADN spoczywa na agencjach łącznikowych, które działają w każdym kraju członkowskim. Agencje te najczęściej współpracują z ośrodkami doradztwa rolniczego w zakresie bezpośredniego kontaktu z gospodarstwami i nadzorowania rachunkowości rolnej. Każda agencja łącznikowa FADN jest odpowiedzialna przed Komitetem Krajowym FADN, który również ma powstać w Polsce. Opracowują coroczne plany wyboru gospodarstw rolnych do badań. W trakcie wyboru uwzględnia się trzy kryteria podziału gospodarstw:

- ▶ położenie regionalne,
- ▶ wielkość ekonomiczna (suma standardowych nadwyżek bezpośrednich wszystkich rodzajów działalności),
- ▶ typ rolniczy (określony wg udziału poszczególnych działalności w tworzeniu ogólnej wartości

standardowej nadwyżki bezpośredniej).

Po zakończeniu okresu obrachunkowego agencja łącznikowa przygotowuje sprawozdania z gospodarstw należących do reprezentatywnej próby gospodarstw i przesyła je w postaci plików elektronicznych do Komisji Europejskiej.

Informacje zawarte w sprawozdaniu uporządkowane są wg następujących grup:

- ▶ informacje ogólne,
- ▶ struktura własnościowa ziemi użytkowanej rolniczo,
- ▶ zasoby i nakłady pracy własnej oraz najemnej,
- ▶ stan i wartość zwierząt,
- ▶ zakup i sprzedaż zwierząt,
- ▶ koszty,
- ▶ zasoby i gospodarowanie składnikami majątkowymi,
- ▶ zadłużenie,
- ▶ podatek od wartości dodanej (VAT),
- ▶ granty, subsydia i dopłaty wyrównawcze,
- ▶ produkcja roślinna i zwierzęca,
- ▶ kwoty i inne prawa.

Artykuł przygotowano na podstawie materiałów szkoleniowych do I etapu szkoleń dla pracowników ODR – Radom 12.02.2003 r.

*Elżbieta Kacprzak-Piwońska,
Wiesław Byra*

Wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Lublinie z/s w Końskowoli
Gospodarstwo Pomocnicze w Końskowoli ODZIAŁ W GRABANOWIE
21 - 500 BIAŁA PODLASKA tel. (083) 343-37-92, fax. (083) 343-81-98

OFERUJE

□ Wyroby z wosku pszczelego (świece, wyroby okazjonalne)

□ Matki pszczele użytkowe rasy:

○ Kraińskiej linie L, T, J

○ Środkowoeuropejskiej linia Augustowska

- ◆ matka pszczela użytkowa inseminowana za sprawdzonym czerwieniem - 60 zł
- ◆ matka pszczela użytkowa unasieniona naturalnie na pasieczysku, czerwiąca - 30 zł
- ◆ matka pszczela użytkowa nieunasieniona - 13 zł

(Ceny matek zawierają VAT)

Odbiór w pasiece lub za zaliczeniem pocztowym. Koszty przesyłki pokrywa odbiorca.

Zamówienia prosimy kierować na adres Oddziału w Grabanowie

UWAGA! Zamówienia realizujemy wg kolejności zgłoszeń.

ZAPRASZAMY DO WSPÓŁPRACY

Prezentujemy gospodarstwo rolne Państwa Beaty i Tomasza Antoniuków

Beata i Tomasz Antoniukowie prowadzą gospodarstwo rolne w Berezówce, gmina Zalesie.

Produkują loszki hodowlane

W latach 1981-1995 ojciec pana Tomasza prowadził hodowlę zarodową trzody chlewnej, sprzedając loszki i knurki wysokiej jakości. W 1995 roku pan Tomasz przejął 10 ha ziemi wraz z budynkami, nie podtrzymał jednak tego kierunku produkcji, nastawiając się na produkcję roślinną - głównie zboża i marchew. Chlewnia przez kilka lat stała pusta. W 2002 roku rolnik podjął decyzję o wznowieniu w swoim gospodarstwie zarodowej hodowli loszek. Przeprowadził remont chlewni, zakupił 25 loszek rasy pbz oraz knurka. Kontrolę nad jego stadem prowadzi Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt w Warszawie - Dział Lubelski. Pan Tomasz dokupował ziemię, systematycznie powiększając obszar swego gospodarstwa. Obecnie posiada 53 ha - z czego 42, to grunty własne, natomiast 11 - stanowi dzierżawa. Gleby są w IV i V klasie. Gospodarstwo państwa Antoniuków jest w pełni zmechanizowane. W 2002 roku struktura zasiewów przedstawiała się następująco: pszenżyto - 3 ha, żyto - 20 ha, mieszanki zbożowe - 23 ha oraz łubin gorzki - 3 ha i wicklina - 4 ha. Średnia wydajność zbóż kształtowała się w granicach 2,5 - 4 t / ha. Produkcja roślinna przeznaczona jest głównie na potrzeby zwierząt. Te stosowane w żywieniu stada, rolnik przygotowuje sam - na bazie własnych zbóż i koncentratów. Stosuje koncentraty firmy „Prowimi-Polska” i „Sano”, które są dostarczane na dogodnych warunkach płatności. Gospodarz posiada mieszalnik pasz pozwalający przygotować paszę na 4 dni żywienia.

Chlewnia jest płytka, ściółkowa, wyposażona w zgarniacz obornika. Obornik usuwany jest 2 razy w tygodniu. Kojce - których jest 25 - w tym 9 porodowych - ustawione są w

dwóch rzędach. Korytarz paszowy przebiega środkiem chlewni. Pasze dowożone są wózkami i rozsypywane ręcznie do koryt. Prosięta odsadzane są w wieku 4 tygodni, co umożliwia uzyskanie większej liczby miotów w roku i ma wpływ na efektywność produkcji. W odchowie prosiąt stosowany jest Prestarter. W okresie, gdy prosięta mają 3 tygodnie prowadzone jest znakowanie loszek, a w wieku 5 miesięcy - ocena końcowa. Loszki poza kwalifikacyjne oraz wszystkie knurki przeznaczone są do tuczu. Od loszek pierwiastek uzyskano średnią liczbę prosiąt w miocie - 8,8 szt.

Marzeniem pana Tomasza jest zwiększenie stada hodowlanego do 35 loszek, zamontowanie urządzeń do zadawania pasz oraz adaptacja części stodoły na tuczarnię. Realizacja powyższych zamierzeń w znacznej mierze uzależniona jest jednak od poprawy sytuacji na rynku trzody chlewnej.

Rolników zainteresowanych zakupem dobrej jakości loszek hodowlanych Pan Tomasz zaprasza do swego gospodarstwa. Telefon 375-91-39.

Redakcja

Wywiad z Mateuszem Orzechowskim założycielem gazety „WSPÓLNOTA POWIATOWA”

Tereny wiejskie postrzegane są przez większość społeczeństwa przez pryzmat produkcji rolniczej i trudno jest sobie wyobrazić mieszkańca wsi nie pracującego w branży rolniczej. Jest to jednak spojrzenie bardzo wąskie, ponieważ rolnictwo jest elementem obszarów wiejskich a nie odwrotnie. Dowodem na to, że można mieszkać na wsi i nie pracować w sektorze rolniczym, niech będzie przykład Mateusza Orzechowskiego, mieszkańca Wygnanowa, którego pomysłem na życie stała się praca dziennikarska. Postanowił więc założyć lokalną gazetę o zasięgu powiatowym. Poprosiłem zatem założyciela i naczelnego „Wspólnoty powiatowej” o kilka słów rozmowy.

Skąd pojawił się u pana pomysł na wydawanie gazety powiatowej?

M. O. Wcześniej współpracowałem z gazetą miejską, ukazującą się w Radzyniu - „Grotom”. Jednak jej zasięg był zawężony do terenu wyłącznie miasta, zarówno pod względem obszaru, jak i tematyki. Postanowiłem wtedy wydać gazetę o zasięgu powiatowym, trafiającą również do mieszkańców wsi.

Z jakimi problemami spotkał się pan na pierwszym etapie tworzenia gazety?

M. O. Najtrudniejsza sprawa to oczywiście stworzenie odpowiedniego zespołu ludzi, czyli redakcji. Nie było to zadanie łatwe...

Jednak udało się?

M. O. Tak. Chociaż sam, bez pomocy przyjaciół nie byłbym w stanie nic wskórać.

Czy według pana, praca redakcyjna to „ciężki chleb”?

M. O. Przypuszczam, wcześniej nie przypuszczałem, że wymaga to tak wielkiej pracy organizacyjnej, odbycia tylu spotkań, wykonania tylu telefonów...

Do tego dochodzi cała „roboty dziennikarska”, czyli szukanie tematów, następnie zbieranie materiałów, wreszcie pisanie...

Czy sprawia to, wobec tego, panu satysfakcję?

M. O. Na pewno tak. To bardzo ciekawa praca. Praca wśród ludzi (a więc podobnie jak pańska). Dużo satysfakcji sprawia to, gdy po jakimś reportażu następuje reakcja. Mamy wtedy świadomość, że działalność gazety ma wpływ na otaczającą nas rzeczywistość.

Wydawanie gazety, praca redakcyjna - to wszystko kojarzy się zdecydowanie bardziej z miastem niż wsią. Jak możliwe jest wydawanie czasopisma, mieszkając na wsi?

M. O. Rzeczywiście łatwiej byłoby wydawać gazetę w mieście, gdzie wszystko jest pod ręką. Tym bardziej, jeśli ma się tam biuro. Jednak, przy dobrym zorganizowaniu zajęć, pracę dziennikarską i redakcyjną można prowadzić wszędzie... Większość takiej „roboty” odbywa się w terenie. Na wsi też można znaleźć ciekawe tematy do opisania.

Zatem mieszkanie na wsi stwarza dużo więcej możliwości niż mogłoby się przeciętnemu zjadaczowi chleba wydawać...

M. O. Niewątpliwie. Myślę, że możliwości mieszkańców wsi z roku na rok wzrastają. W największym stopniu przyczyni się zapewne do tego coraz większe upowszechnienie internetu.

Dziękuję za rozmowę.

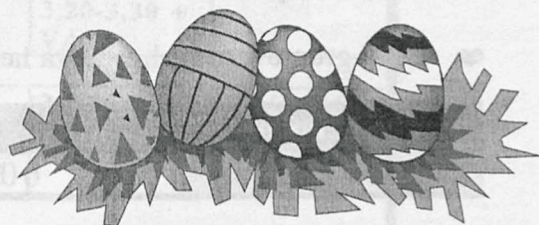
Marek Grochowski

Informacje Rynkowe

Notowania cen targowiskowych sporządzone przez Oddział WODR w Grabanowie (Ceny w zł za jednostkę)

L p	Wyszczególnienie	J.M	Wisznice 24.03.2003 poniedziałek	Parczew 25.03.2003 wtorek	Piszczac 26.03.2003 środa	Radzyń Podlaski 26.03.2003 środa	Biała Podlaska 27.03.2003 czwartek	Łuków 27.03.2003 czwartek	Miedzyrzec Podlaski 27.03.2003 czwartek
1.	Pszenica	dt	47	-	45 - 48	52 - 55	50-55	56-57	50
2.	Pszennyto	dt	44	-	42 - 45	45-46	45	48-50	45
3.	Żyto	dt	-	-	35-38	40-42	40	44	40
4.	Owies	dt	-	-	40 - 42	42-45	40	46	45 - 50
5.	Owies bezłuskowy	dt	-	-	-	-	-	-	55-60
6.	Jęczmień	dt	-	-	50-53	54-55	50	56	50-55
7.	Mieszanaka zbożowa	dt	40 - 42	-	42-45	45	43-46	-	-
8.	Kukurydza	dt	-	-	-	-	50	-	50
9.	Ziemniaki	dt	-	-	30	-	30-35	30	25
10.	Krowa z cielęciem	szt	-	-	-	-	-	1600	-
11.	Prosięta 10-15 kg	para	80 - 100	-	80-100	100 - 110	90-110	90-100	90
12.	Prosięta pow. 15kg	para	110 - 130	120 - 140	110 - 130	110 - 130	-	100 - 130	120 - 130
13.	Jaja	szt.	0.29 - 0.32	0.28 - 0.34	0.28 - 0.32	0.25 - 0.36	0.28 - 0.32	0.22 - 0.35	0.26 - 0.35
14.	Jabłka	kg	0.50 - 1.30	0.80 - 1.20	0.50 - 1.40	0.70 - 1.30	0.80 - 1.80	-	0.60 - 1.40
15.	Gruszki	kg	2.00-2.50	-	2.50-3.00	2.80	2.00-3.00	-	2.80 - 3.00
16.	Orzech włoski	kg	2.00 - 2.50	3.00	2.50-3.00	-	4.00	-	4.00
17.	Orzechy laskowe	kg	-	-	-	-	10.00	-	7.00
18.	Pestka dyni	kg	5.80 - 6.30	-	-	-	-	-	-
19.	Cebula	kg	1.00 - 1.20	1.30	1.00-1.20	0.80 - 1.00	1.00-1.40	0.80 - 1.00	1.20
20.	Cebula dymka	kg	-	2.50-4.00	-	-	-	-	-
21.	Czosnek	kg	4.50-6.00	6.00-10.00	6.00	-	6.00	-	6.00
22.	Czosnek	szt.	-	0.50 - 0.60	-	-	0.50	0.50	-
23.	Pomidory	kg	-	-	8.00	-	-	8.00-9.00	8.00
24.	Ogórki	kg	-	6.00	6.50	5.50	5.50-7.00	7.00-8.00	-
25.	Ogórek kiszony	kg	-	2.50	-	-	2.50	-	3.00
26.	Kapusta	kg	-	1.00	-	-	1.00-1.20	-	1.20
27.	Kapusta	szt.	1.50 - 2.50	-	1.50 - 2.00	-	-	2.50	-
28.	Kapusta czerwona	kg	-	-	-	-	-	-	1.60-2.00
29.	Kapusta pekińska	kg	1.50 - 2.20	2.50	1.70-3.00	-	2.80-3.50	-	3.00
30.	Kapusta pekińska	szt	-	-	-	-	-	2.00	-
31.	Kapusta włoska	kg	-	-	-	-	3.50	-	-
32.	Kapusta kiszona	kg	-	2.00	-	-	2.50	-	2.50
33.	Pieczarki	kg	5.00-5.50	4.50	5.00	4.00	4.50-5.00	3.50 - 4.20	3.50 - 4.00
34.	Marchew	kg	0.90-1.00	0.80 - 1.00	1.00-1.20	0.80 - 1.00	1.00-1.20	0.80 - 1.00	1.00 - 1.20
35.	Miód	kg	15.00 - 16.0	15.00	14.00 - 16.0	-	15.00	18.00	15.00-17.00
36.	Buraki czerwone	kg	0.90-1.00	0.80 - 1.00	1.00 - 1.20	0.80 - 1.00	1.20-1.40	0.80 - 1.00	1.00
37.	Rzodkiewka	peczek	-	-	-	-	2.50-3.00	-	-
38.	Salata	szt.	-	-	-	2.00-2.50	3.00-3.50	-	-
39.	Szczypiorek	peczek	-	-	-	-	1.00	-	-
40.	Seler	kg	2.00	2.00	2.00	-	3.00	2.00-2.50	2.00-2.50
41.	Seler	szt.	-	-	-	1.80-2.00	-	-	-
42.	Por	szt.	-	0.50	-	-	-	0.50 - 1.00	-
43.	Por	kg	-	-	6.00	-	5.00-6.00	-	5.00-7.00
44.	Pietruszka	kg	2.00	2.00 - 2.50	2.00	1.80 - 2.00	2.50-3.00	-	2.00-2.50
45.	Ziemniaki	kg	-	0.50	-	-	0.60	-	0.50

Wisznice:	zboża	podaż mała	popyt mały
Piszczac:	prosięta	podaż mała	popyt średni
	zboża	podaż duża	popyt średni
Radzyń Podl.:	prosięta	podaż średnia	popyt mały
	zboża	podaż średnia	popyt średni
Biała Podl.:	prosięta	podaż duża	popyt średni
	zboża	podaż duża	popyt duży
Miedzyrzec Podl.:	prosięta	podaż średnia	popyt średni
	zboża	podaż mała	popyt duży
	prosięta	podaż średnia	popyt średnia

Ceny mleka

OSM Biała Podlaska

na dzień 31 marca 2003 r.

Jednostka tłuszczu	1,0 gr /litr
Jednostka białka	7,0 gr /litr
Dopłaty do 1 litra	
Klasa extra	15 gr/litr
Klasa I	bez dopłaty
Pozaklasowe	- 5 gr / litr
Członkowska za 1 udział	5 % ceny podstawowej
Członkowska za 2 udziały	10 % ceny podstawowej
Członkowska za 3 udziały	15 % ceny podstawowej
Restrukturyzacyjna 1500 - 2000 l / mc	2 gr/litr
Restrukturyzacyjna pow 2000 l / mc	6 gr/litr
Restrukturyzacyjna pow 3000 l / mc	8 gr/litr
Restrukturyzacyjna pow 4000 l / mc	10 gr/litr
Restrukturyzacyjna pow 5000 l / mc	12 gr/litr
Restrukturyzacyjna pow 10000 l / mc	17 gr/litr
Za odstawę ze zbiornika 13 gr/litr do klasy Exstra i 8 gr do I klasy	
Dopłata państwa	4 gr /litr

Uwagi: do ceny wyjściowej dopłacany jest VAT w wysokości 3 %, jeden udział wynosi 659 zł.

OSM Łuków

na dzień 28 marca 2003 r.

Jednostka tłuszczu	1,0 gr /litr
Jednostka białka	7,0 gr /litr
Dopłaty do 1 litra	
Klasa E	29 gr / litr
Klasa I	14 gr /litr
Za posiadanie 2 udziałów	2 gr/litr
Za posiadanie 3 udziałów	3 gr/litr
Za dostawę 4000 - 5000 l/mies	4 gr/litr
Za dostawę 5000 - 6000 l/mies	8 gr/litr
Za dostawę 6000 - 10000 l/mies	10 gr/litr
Za dostawę > 10000 l/mies	18 gr/litr
Za umowę wieloletnią	2 gr/litr
Za bezpośredni odbiór	4 gr/litr
Za posiadanie świadectwa sanit.	7 gr/litr
Za posiadanie certyfikatu san-wet	10 gr/litr

Tańsze kredyty rolnicze

Z dniem 27 lutego Rada Polityki Pieniężnej obniżyła podstawowe stopy procentowe. Powoduje to również zmianę oprocentowania kredytów rolniczych z dopłatami ze środków Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Oprocentowanie tych kredytów uzależnione jest od stopy redyskonta weksli.

Aktualnie stopa redyskonta weksli wynosi 6,75 %. W związku z tym oprocentowanie kredytów kształtuje się następująco:

Oprocentowanie płacone przez kredytobiorcę w liniach:			
Kredyty pobrane:	IP, MP	BR	MR, KZ, GP, KL
do 31.12.2002 r.	3,88 - 4,22 %	1,94 - 2,11 %	1,69 %
po 01.01.2003 r.	6 %	4 %	2 %

kredytu "nawozowego" wynosi 4 %.

♥ Kredyt "nawozowy" wynosi 334,50 zł/ha użytków rolnych.

♥ Przeciętna powierzchnia użytków rolnych - 6,30 ha.

♥ Ceny gruntów ornych w zł za hektar - od 2 stycznia 2003 r.

Grunty ogółem	Klasa I - II - IIIa	Klasa IIIb - IV	Klasa V - VI
4 207	6 034	4 187	2 401

Ceny zbóż

Ceny w zł / tonę od 25.03. - 31.03. 2003r.

Punkt skupu	PSZENICA	JECZMIEN	ZYTO	PSZENŻYTO	OWIES BEZŁUSKOWY	KUKURYDZA
Młyn Biała Podlaska ul. Piłsudskiego tel.3433115			350 + VAT płatne do 50 dni od dostawy			
Podlaskie Zakłady Spirytusowe „Alkowin” Sp. z o.o. Międzyrzec Podlaski ul.Lubelska 65 tel. 371 50 82			340 + VAT płatne od ręki			
Mieszalnia pasz "Wola Pasze" Biała Podlaska ul.Sidorska tel.342 22 01	460 + VAT	460 + VAT		440 + VAT	460 + VAT 350 + VAT -owies zwykły	460+ VAT jeżeli płatność następuje po 75 dniach od dostawy to wówczas rolnik otrzymuje 10 zł więcej za / q
PZZ „MIŁOSZ” Kijowiec gm. Zalesie tel. 375 75 57	460 + VAT		350 + VAT - płatność 14 dni			
„Podlaskie Gorzelnie” Gorzelnia Witulin, 21- 542 Leśna Podlaska tel.345-18-21			340 + VAT płatne min. 60 dni od dostawy			
KOJPASZ Dubica	460 + VAT	440 + VAT		410 + VAT		440 + VAT
Młyn Gospodarczy- Marek Trościańczyk Parczew ul. 11-go Listopada 107 tel.(083)354 17 67	460 + VAT		350+ VAT			
PPP BACUTIL Bedlno	450 + VAT	420 + VAT	350 + VAT	420 + VAT		430 + VAT
Gorzelnia Bojanówka			340 + VAT	400 + VAT		380 + VAT

Żywiec wieprzowy i wołowy

ceny w zł/kg w dniach 24. 03. 2003r - 31. 03. 2003r

Powiat	Żywiec wieprzowy		Żywiec wołowy		
Punkt skupu	tuczniaki	maciory	buhaje	Jałówki	Krowy
Biała Podlaska					
Biała Podlaska – Zakłady Mięsne „Dolina Łąk” Małaszewicze	3,85 + VAT za klasę R cena poubojowa				Kl. II 1,50 + VAT
ZM FELIX Rossosz	2,90 + VAT		3,20-3,40 + VAT	2,90-3,00 + VAT	
Łuków					
Zakłady Mięsne Lmeat” w Łukowie	2,75-2,85 + VAT	1,50-1,75 + VAT	3,30 – 3,60 + VAT	3,20-3,30 + VAT	
Parczew					
Parczew –ZM „LMEAT” Łuków	2,85 + VAT	1,50-1,60 + VAT	3,20-3,40 + VAT	3,2 0 + VAT	1,60-1,70 + VAT
ZM Końskowola -Jabłoń	2,90 + VAT				
Radzyń Podlaski					
ZM Łuków	2,80+ VAT		3,60 + VAT	3,20+ VAT	1,70 + VAT

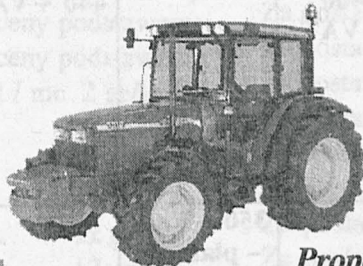
PIOMAR AGRO-TECH

AUTORYZOWANY PUNKT SPRZEDAŻY CIĄGNIKÓW I MASZYN ROLNICZYCH

OFERUJEMY: CIĄGNIKI URSUS, ZETOR, JOHN DEERE

W DOGODNYM KREDYCIE PREFERENCYJNYM

RATA MIESIĘCZNA JUŻ OD 300 ZŁ

05-600 Grójec ul. Ks. Piotra Skargi
tel./fax. (048)670 37 21, 670 30 27
tel. kom. 0 502 68 44 62
e-mail: piomar7@poczta.onet.pl
przedstawiciel handlowy
Łuków tel. kom. 0 605 557 534

Proponujemy:

- pomoc w uzyskaniu kredytu
- (linia młody rolnik)
- serwis gwarancyjny i pogwarancyjny
- fachowe doradztwo
- transport

ROLNIKU Zakup nawozy dzi

Firma PPHU "SYLWEK" Andrzej Kopiś

21-580 Wisznice tel. (083) 378 20 21

oferuje nawozy (ceny w zł/tonę na dzień 04 03 2003r.)

• Mocznik 46-N	- 670 zł
• Saletra 34-N	- 520 zł
• Saletrzak 27,5-N 3-Mg 5-Ca	- 480 zł
• Salmag 27- N 5- Ca 3- Mg	- 520 zł
• Saletra imp.	- 460 zł
• Sól potas. gran. 60- K	- 510 zł
• Polidap (Fosforan) 18- N 46- P	- 950 zł
• Polifoska 8- N 24- P 24- K	- 950 zł
• Polifoska 6- N 20- P 30- K	- 940 zł
• Polifoska 4- N 12- P 32- K 3- MG	- 750 zł
• Poliwap 3- N 12- P 18- K 3- Mg 4-S 10-Ca	- 590 zł
• Potafoska 13-P 13-K 4-Mg	- 530 zł
• Superfosfat granulowany 20-P	- 480 zł
• Wap -mag 29- Ca 16- Mg + mikroelementy	- 400 zł
• Wap- mag 29- Ca 16- Mg	- 380 zł
• Fosforan imp	- 880 zł

Ogłoszenia

☆☆

Sprzedam ziemię tel. 344 19 21

☆☆

Kupię ciągnik rolniczy z osprzętem do C 360 tel. 344 19 21

INSTYTUT NAWOZÓW SZTUCZNYCH

24-110 PUŁAWY, Aleja 1000-lecia Państwa Polskiego 13 A

produkuje i oferuje producentom zbóż

INSOL® 3

KONCENTRAT AZOTOWO
MAGNEZOWO-MIKROELEMENTOWY

INSOL® Cu

CHELAT MIEDZI

INSOL® Mn

CHELAT MANGANU

Stosowanie **INSOL**-i w zbożach
- skutecznie likwiduje niedobory mikroelementów
- zwiększa odporność zbóż na niekorzystne warunki atmosferyczne
- zwiększa efektywność zastosowanych dogłębowo nawozów NPK
- poprawia jakość zbóż

*większa masa 1000 ziaren
*lepsze wyrównanie ziarna
*wyższa zaw. białka oraz glutenu
- powoduje wzrost plonów o 10-14%

Wg badań IOR **INSOL 3** może być stosowany łącznie z większością środków ochrony roślin.
Zalecana dawka 11/ha.

Najlepsze efekty uzyskuje się przy łącznym stosowaniu **INSOL**-i z roztworem mocznika i siedmiowodnym siarczanem magnezu. Do likwidacji niedoborów fosforu i potasu polecamy **INSOL PK 10-19**

Wszelkich informacji dotyczących stosowania **INSOL**, cen, warunków zakupu i sieci dystrybutorów udziela

DZIAŁ MARKETINGU I SPRZEDAŻY

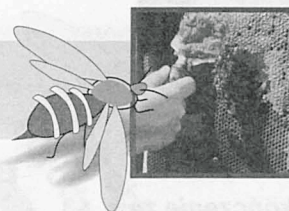

Tel. (081)887-66-12, 887-65-01, fax (081)887-55-87

porady pszczelarskie

Opracowała:
Małgorzata Lewandowska

Polskie pszczelarstwo w unii europejskiej

Przygotowania Polski do wejścia w skład Unii Europejskiej wymagały przede wszystkim doprowadzenia do spójności naszego prawa z prawem obowiązującym w krajach UE. W przypadku pszczelarstwa zasadniczą zmianą dotyczy konieczności przyjęcia przez pszczelarzy wszystkich konsekwencji, jakie wynikają z prawnego i realnego włączenia ich do grupy producentów żywności. W tej sytuacji wszystkie technologie pracy pasiecznej muszą bezwarunkowo uwzględniać fakt, iż produkty pozyskiwane w pasiece są bezpieczne dla konsumentów, a za ich jakość odpowiedzialny jest producent, czyli pszczelarz. A więc na pszczelarza nałożono obowiązek taki sam, jak na wszystkich producentów żywności.

Wśród pszczelarzy utrwaliło się przekonanie, że jakość produktów pszczelich powinna być zgodna z wymaganiami określonymi w polskiej normie. Jednak dzisiejsze podejście do jakości produktu jest szersze i wiąże się także z koniecznością realizowania procesu produkcyjnego w określonych warunkach. Na przykład właściciel gospodarstwa pasiecznego, które nie zapewnia sanitarno - higienicznych warunków produkcji, może być w trybie administracyjnym karany, a także zmuszony do zaprzestania swojej działalności, czyli likwidacji pasieki. Zasadniczą rolę w nadzorowaniu prawidłowego przebiegu procesu produkcyjnego w polskich pasiekach powierzono Państwowej Inspekcji Weterynaryjnej. Podstawowym jej obowiązkiem jest wdrażanie i egzekwowanie postępowania służącego zwalczaniu i zapobieganiu chorobom zakaźnym. Wynika stąd konieczność kontrolowania również warunków, w jakich prowadzony jest cały proces produkcyjny. Obowiązujące prawo dotyczy wszystkich pszczelarzy. Szczegółowy zakres wymagań weterynaryjnych, jakie musi spełniać każda pasieka, określony zostanie w

przygotowywanym jeszcze rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Obszarów Wiejskich. Jednak z pewnością warto już dziś sprawdzić, czy np. źródło wody używanej w pasiece do celów higienicznych i sporządzania syropu, jest właściwej jakości. Niezbędne jest świadectwo badania wody. Ważny jest stan higieniczny pomieszczeń magazynowych, pracowni oraz jakość

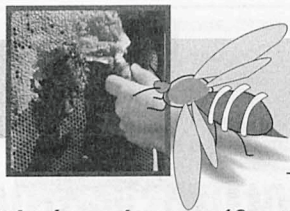
i stan użytkowanego sprzętu. Pomieszczenia niezbędne do funkcjonowania pasieki nie mogą być jednocześnie wykorzystywane do przechowywania np. środków ochrony roślin, smarów. Sprzęt stykający się z produktami pszczelimi, jak miodarka, cedzidła, pojemniki i odstojniki oraz naczynia do magazynowania miodu i obnoży pyłkowych, musi być wykonany z materiałów dopuszczonych do kontaktu z żywnością (naczynia wykonane z blachy ocynkowanej są niedopuszczalne!), na co pszczelarz musi mieć odpowiednie certyfikaty wydane przez producentów. Pracownia pasieczna, w której wirowany jest miód, musi spełniać warunki wymagane przy produkcji żywności. Nie może służyć innym celom niż jej przeznaczenie. Organizacja pracy podczas miodobrania musi być taka, aby nie spowodowała obniżenia jakości pozyskiwanego produktu. Osoby pracujące przy pozyskiwaniu i

konfekcjonowaniu miodu muszą mieć dokumenty potwierdzające, że ich stan zdrowia nie stanowi zagrożenia dla jakości produktów żywnościowych.

Warto podkreślić, że norma kraju członkowskiego może być bardziej rygorystyczna, niż przyjęta w dyrektywie, i takie różnice mają wymierne znaczenie marketingowe, gdyż wyższej jakości produkty mają wyższą pozycję konkurencyjną. Jednakże każdy kraj członkowski ma obowiązek dopuszczenia do obrotu na swoim obszarze miodu o parametrach zgodnych z przyjętymi w dyrektywie, sprowadzanego z innych krajów UE. Wskaźniki w zakresie jakości miodu określone w polskiej normie zostaną w niedługim czasie nieznacznie zmienione. Szczególnie oczekiwana zmiana dotyczy dostosowania definicji tego produktu do takiej, która obowiązuje w Unii, co zapobiegnie możliwości produkowania „miodu” nawet bez pszczół, jak to się zdarza. Niestety, obecny stan prawny powoduje, że produkt nazwany miodem może być zgodny z własną normą zakładową producenta, chociaż nie ma nic wspólnego z miodem pszczelim.

W celu wyjaśnienia wątpliwości, jakie zgłasza wielu pszczelarzy w kwestii limitów produkcyjnych i liczby rodzin po wejściu Polski do Unii Europejskiej, trzeba wiedzieć, że kraje UE nie zaspakajają w pełni zapotrzebowania własnego rynku na miód, wobec czego corocznie importują spoza swego obszaru wiele tysięcy ton miodu. Ponieważ na obszarze Unii nie ma nadprodukcji miodu ani innych produktów pasiecznych, nie obowiązują żadne ograniczenia liczby posiadanych rodzin pszczelich i ilości produkowanego miodu. Tak, więc możliwość zwiększenia w Polsce produkcji stanowi szansę rozwoju naszego pszczelarstwa. W prawodawstwie unijnym przewidziano możliwość wspierania niezbędnych działań pszczelarzy w Rozporządzeniu Rady nr 1221/97 z dnia 25 czerwca 1997r., określającym

dokończenie na s.14 ►►

Polskie pszczelarstwo w unii europejskiej

dokończenie ze s. 13

przepisy ogólne dla stosowania środków na rzecz poprawy produkcji i wprowadzania miodu na rynek. W ramach programów krajowych, ustalanych na każdy rok, przewiduje się możliwość dofinansowania ze środków unijnych do 50% poniesionych wydatków. Rozporządzenie przewiduje następujące kierunki działań:

- ▶ pomoc techniczną dla członków stowarzyszeń pszczelarzy oraz zakładów funkcjonujących na rynku miodu pod kątem poprawy warunków produkcji i pozyskiwania miodu;
- ▶ zwalczanie warrozy i chorób z nią związanych, poprawa warunków prowadzenia pasiek;
- ▶ wsparcie laboratoriów przeprowadzających fizyko-chemiczne analizy właściwości miodu;
- ▶ współpracę ze specjalistycznymi instytucjami zajmującymi się wdrażaniem programów badań

podjętych w celu poprawienia jakości miodu.

Jak z powyższego wynika, polscy pszczelarze nie powinni obawiać się wejścia do Unii Europejskiej. W Polsce dysponujemy warunkami do pozyskiwania miodów o poszukiwanych i cenionych walorach, a polscy specjaliści z zakresu pszczelarstwa są znani i cenieni na świecie. Mimo, że mamy jeszcze do wykonania wiele pracy w podniesieniu poziomu naszych pasiek, warto pomyśleć, aby w warunkach zbliżonych do ekologicznych i w odpowiednio dużych pasiekach uzyskać w przyszłości rezultaty finansowe pozwalające godnie żyć pszczelarzowi i jego rodzinie.

Opracowano na podstawie Pszczelarstwo – 2/2003

*Polskie pszczelarstwo w Unii Europejskiej
dr Ryszard Pałach*

POLSKIE I UNIJNE WSKAŹNIKI JAKOŚCI MIODU

Parametr	wg PN – 88/A77626	wg Dyrektywy Rady 2001/110/WE
Dopuszczalna zawartość wody	nie więcej niż 20%	nie więcej niż 20% ^{1/}
Zawartość cukrów redukujących w miodach nektarowych	nie mniej niż 67%	nie mniej niż 60%
Zawartość cukrów redukujących w miodach nektarowo – spadziowych	nie mniej niż 65%	nie mniej niż 45%
Zawartość sacharozy w miodach nektarowo – spadziowych	nie więcej niż 7%	nie więcej niż 5% ^{2/}
Liczba diastazowa	nie mniej niż 8,3%	nie mniej niż 8 ^{3/}
Zawartość HMF (5-hydroksy-metylofurfuralu)	nie więcej niż 30mg/kg	nie więcej niż 40mg/kg ^{4/}
Kwasowość ogólna	od 10 do 50 mval/kg	nie więcej niż 50 mval/kg ^{5/}
Zawartość substancji nierozpuszczalnych w wodzie	nie więcej niż 0,1%	nie więcej niż 0,1g/100g
Przewodność właściwa	nie mniej niż N-2, NS-6, SL-8, SI-9,5 10 ⁻⁴ Scm ⁻¹	nie więcej niż 0,8 mS/cm

^{1/} miód wrzosowy nie więcej niż 23 %, miód „piekarski” z wrzosu- do 25 %,

^{2/} w miodach z grochodrzewu, lucerny, Mezies Banksia, suchodrzewu francuskiego, kauczukowca czerwonego, rzemienicy, cytrusowców – zawartość sacharozy nie wyższa niż 10 %, w miodzie z lawendy i ogórecznika – nie wyższa niż 15 %,

^{3/} w miodach z naturalnie niską zawartością enzymów (np. miody cytrusowe) przy zawartości HMF nie wyższej niż 15 mg/kg – nie mniej niż 3,

^{4/} w miodzie o deklarowanym pochodzeniu z regionów o klimacie tropikalnym i mieszkankach takich miodów nie więcej niż 80 mg/kg,

^{5/} w miodzie „piekarskim” nie więcej niż 80 mval/kg.

Dyrektywa UE określa miód „piekarski” jako produkt o niższych parametrach jakościowych i zezwala na obrót nim, jeżeli jego niższa jakość jest następstwem naturalnych warunków produkcji. W polskiej normie uznaje się za miód „przemysłowy” produkt o nieco wyższej zawartości wody i sacharozy oraz niższej zawartości cukrów redukujących. Kwestia poziomu dopuszczalnych pozostałości leków, środków ochrony roślin czy metali ciężkich w dyrektywie regulowana jest w zakresie czystości miodu sformułowaniem ustalającym, iż miód „w żadnym wypadku nie może zawierać jakichkolwiek substancji w ilościach zagrażających zdrowiu ludzi”.

W normie polskiej dopuszczalny jest poziom: arsenu- 0,2 mg/kg, ołowiu- 0,4 mg/kg, miedzi- 10mg/kg.

Przedsiębiorstwo Ekologiczne

EKOFLORA

23 - 200 Kraśnik

ul. Kolejowa 14

Oferuje EKOSOLE

Płynne nawozy dolistne stosowane w rolnictwie, sadownictwie, ogrodnictwie.

Właściwości:

- ⇒ są wyjątkowo efektywne w działaniu, dają średniąwyżkę plonów o 18 % dzięki optymalnie dobranym składnikom dla poszczególnych roślin;
- ⇒ mają najwyższą przyswajalność przez rośliny, dzięki najnowszej technologii wytwarzania (organiczna forma środka chelatującego);
- ⇒ są koncentratami - posiadają najwyższą koncentrację składników pokarmowych (zalecane są niskie dawki na 1 ha);
- ⇒ wyjątkowo szybko docierają do miejsc intensywnego wzrostu rośliny;
- ⇒ są relatywnie najtańsze - najniższy koszt nawożenia na 1 ha.

Ekosole można kupić w sklepach i hurtowniach na terenie całego kraju*Zapraszamy*

Tel. do Działu Sprzedaży (081) 825 24 42; 825 20 25; 825 20 27

MLEKO-SYSTEM**OFERUJE****P. P. H. U. "MLEKO-SYSTEM"**

Ul. Składnicowa 8

21-200 Parczew

(083) 355 13 09

fax (083) 355 13 08

- ✓ Wyposażenie budynków inwentarskich do hodowli bydła
 - ▶ urządzenia udojowe i schładzające (nowe i używane) firmy **WESTFALIA**
 - ▶ kalenice dachowe oraz kurtyny firmy **ARNTJEN**
 - ▶ przegrody stanowiskowe do obór uwięziowych oraz wolnostanowiskowych
- ✓ Wozy paszowe firmy **TRIOLIET**
- ✓ Artykuły zootechniczne
- ✓ Środki higieny doju
- ✓ Części zamienne do wszystkich typów dojarek
- ✓ Fachowe doradztwo

ARNTJEN

Produkcja zwierzęca

Wymagania dla gospodarstw mlecznych w

W marcowym numerze „Doradztwa Rolniczego” przybliżyłem Państwu część z wymagań, jakie stawiane są dla gospodarstw zajmujących się produkcją mleka. Ze względu na powagę zagadnień, starałem się jak najszerzej zobrazować poruszane w arkuszu oceny gospodarstwa mlecznego zagadnienia, dlatego też pozwoliłem sobie na opis stawianych wymagań w dwóch częściach. Pragnę dodać, że informacje zawarte w artykułach, uzyskałem podczas szkolenia prowadzonego przez **Krzysztofa Jażdżewskiego** - lekarza weterynarii z Głównego Inspektoratu Weterynarii w Warszawie oraz seminarium w Radomiu.

HIGIENA POMIESZCZEŃ W GOSPODARSTWIE

Usytuowanie pomieszczeń do doju (hale udojowe – tandemowa, „bok przy boku”, „rybia ość”, itp., karuzelowa) powinno zapewnić oddzielenie od pomieszczeń przeznaczonych do przebywania zwierząt. Przegrody nie muszą być szczelne, ale powinny zapewniać możliwość przebywania tam zwierząt wyłącznie podczas doju. Pomieszczenia powinny być utrzymywane w czystości, a powierzchnie ścian i podłóg nie mogą być zniszczone, z ubytkami uniemożliwiającymi czyszczenie lub dezynfekcję. W pomieszczeniach nie wymaga się ścian i podłóg idealnie gładkich. W miejscach narażonych na zanieczyszczenia mechaniczne i biologiczne, muszą być utwardzone, bez widocznych szpar, odprysków itp. Posadzki i ściany do wysokości największych zwierząt w kłębie muszą posiadać utwardzoną powierzchnię. Rodzaj materiału, z jakiego są wykonane podłogi i ściany musi zapewnić przede wszystkim: odporność na nasiąkanie, twardość zapewniającą nie powstawanie podczas użytkowania dziur lub głębokich szczelin, utrudniających czyszczenie i dokładną dezynfekcję. Nie wymaga się używania terakoty i glazury, chyba, że właściciel sam o tym zdecyduje. Posadzki powinny być ułożone w sposób ułatwiający odpływ wody i usuwanie nieczystości do kratk ściekowych lub - w przypadku doju na stanowiskach - do kanału.

W oborach zapewnione powinno być dostateczne oświetlenie dzienne. Pomieszczenia, gdzie przebywają zwierzęta, nie mogą być ciemne. Oświetlenie dzienne powinno być zapewnione na poziomie około 200 lux. W oborze należy zapewnić skuteczną wentylację, nie powinno wyczuwać się zapachu amoniakalnego, kwaśnego itp. Pomieszczenia do doju powinny być

odizolowane od wszelkich źródeł zanieczyszczenia, takich jak ustępy, składowiska obornika i zbiorniki na płynne odchody zwierzęce. Obornik powinien być usuwany z obory do płyt gnojowych lub do kompostownika, z tym, że kompostowanie obornika nie może odbywać się w bezpośrednim sąsiedztwie dróg dostarczania paszy, przepędzania zwierząt. Kompostownik nie może być usytuowany na glebie piaszczystej.

Pomieszczenia do doju powinny być niedostępne dla drobiu i trzody chlewnej. Należy zwrócić szczególną uwagę, że w przypadku obór, w których dój odbywa się na stanowiskach zwierząt, drób i trzoda chlewna powinny być odizolowane przynajmniej poprzez zamontowanie przegrody w przypadku drobiu lub ściany w przypadku świń.

W przypadku utrzymywania zwierząt bez uwięzi (na otwartym terenie), w gospodarstwie produkcyjnym powinno być wydzielone miejsce do doju. Urządzenia i sprzęt do doju powinny być łatwe do czyszczenia, mycia i dezynfekcji. Należy pamiętać, że nie tylko czystość sprzętu i urządzeń służących do doju jest istotna. Nie mniej ważny jest dobry stan techniczny urządzeń do doju, szczególnie automatycznego. W tym celu wymaga się w gospodarstwach dokumentacji świadczącej o dokonywaniu regularnych przeglądów serwisowych, szczególnie dotyczących pulsatora, pompy ssącej i gum strzykowych.

Przewoźne urządzenia do doju powinny być usytuowane na terenie wolnym od odchodów i innych odpadów i skutecznie zabezpieczać mleko surowe przed zanieczyszczeniem.

HIGIENA DOJU

Dój mleka w oborach powinien odbywać się co najmniej godzinę po pracach związanych ze sprzątaniem, wymianą ściółki lub zadawaniu pasz powodujących powstawanie pyłu, także kiszzonek, które nie powinny być przechowywane w pomieszczeniach, gdzie pozyskuje się mleko surowe. W przypadku prowadzenia doju w halach udojowych, przed rozpoczęciem doju pomieszczenie powinno być umyte. Przed dojem na stanowiskach uwięziowych powinno się usunąć zanieczyszczoną odchodami ściółkę. Kontrola higieny doju polegać powinna na sprawdzeniu prawidłowości wykonania opisanych powyżej czynności oraz czystości naczyń i urządzeń do doju. Prawidłowo przeprowadzony dój składa się z 4 czynności:

- ▶ przedzajanie z pomocą przedzajacza,
- ▶ masaż wymienia,
- ▶ dój właściwy (ręczny lub mechaniczny),

▶ dipping (kąpiel strzyków) lub smarowanie odpowiednimi kremami.

Istotny do spełnienia warunków higienicznego prowadzenia doju dotyczy sprawności urządzeń do doju. Dojarki mechaniczne powinny być poddane okresowym przeglądom przez serwisantów. Specjalnie do doju przeznaczona odzież robocza i nakrycie głowy. Nie musi być ono jasnego koloru, jednakże czapka powinna całkowicie zakrywać włosy. Osoby obsługujące krowy podczas pozyskiwania mleka, powinny dbać o czystość rąk. Mycie rąk przed dojem powinno odbywać się następująco:

- ▶ zwilżenie rąk w ciepłej wodzie,
- ▶ namydlenie rąk i przedramion,
- ▶ mycie rąk i przedramion przy pomocy szczoteczki,
- ▶ dokładne spłukanie letnią wodą i osuszenie ręcznikiem,
- ▶ zdezynfekowanie rąk zatwierdzonym środkiem dezynfekcyjnym.

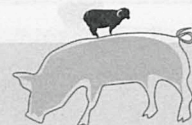
Wszelkie skałeczenia rąk powinny być zaopatrzone wodoodpornym plastrem. Najczęściej stosowanymi preparatami do dezynfekcji rąk są środki zawierające alkohole (etylowy, izopropylowy oraz propylowy).

Przed rozpoczęciem doju wymiona oraz wewnętrzne powierzchnie ud zwierzęcia myje się i dezynfekuje przy użyciu środków dopuszczonych do tego celu. Zabiegi takie są niezbędne w przypadku mocno zanieczyszczonych części ciała. W takim przypadku należy także umyć przylegające części pachwin i podbrzusza. Uznaje się za prawidłowe, jeżeli wizualnie czyste wymię i pachwinę przetrze się wilgotną czystą ściereczką z dodatkiem środka dezynfekcyjnego, oddzielną dla każdej krowy lub specjalnym, jednorazowym ręcznikiem (płyny takie produkowane są na bazie kwasów organicznych, jak: kwas mlekowy, octowy a także preparaty jodowe itp.).

Umywalki zaopatrzone w ciepłą i zimną wodę powinny być umieszczone albo w hali udojowej, albo w pomieszczeniu, gdzie dokonuje się mycia sprzętu udojowego i przechowuje się mleko surowe. W tym celu umywalka powinna być zaopatrzona w środki myjące, dezynfekcyjne oraz czysty ręcznik lub ręczniki papierowe. Jeśli umywalka jest w pomieszczeniu do przechowywania mleka, które jest w części obory, takie rozwiązanie można uznać za dopuszczalne.

W przypadku dojarek przewodowych, w których mleko surowe

światło nowych polskich regulacji prawnych

ciąg dalszy

transportowane jest automatycznie do schładzalnika znajdującego się w pomieszczeniu do schładzania i przechowywania mleka, nie są wymagane dodatkowe warunki (poza kontrolą czystości schładzalnika przed dojem). Dojarki przewodowe, konwiowe lub dój ręczny wymaga jednak, aby mleko surowe nie było przelewane i przechowywane w pomieszczeniu, gdzie przebywają zwierzęta lub na dworze, a transport mleka do pomieszczenia, gdzie następuje przelewanie a także, jeśli to możliwe, schładzanie mleka, powinien odbywać się w zamkniętym naczyniu. Zbiorniki do przechowywania surowca zawierające mleko surowe, muszą być zawsze dokładnie zamknięte. W obu przypadkach pomieszczenia powinny być dokładnie czyszczone i myte regularnie w zależności od potrzeb, nie rzadziej jednak niż 2 razy w tygodniu. Okna i drzwi powinny być zamknięte lub zawierać siatki przeciw owadom.

Mleko surowe należy schłodzić do temperatury 8°C lub niższej, w przypadku codziennego odbioru, albo do temperatury 6°C lub niższej, jeżeli mleko jest odbierane rzadziej. Mleko nie schłodzone może być odbierane w ciągu dwóch godzin od doju, jeżeli niezwłocznie po odbiorze w punkcie odbioru lub zakładzie zostanie schłodzone lub poddane obróbce cieplnej. W przypadku schładzania mleka w gospodarstwie, kontrola powinna obejmować możliwość stałego pomiaru temperatury mleka. Termometry powinny być okresowo kalibrowane.

Należy zapewnić odpowiedni stan techniczny pojemników do przechowywania i przenoszenia mleka. Brzegi wykończeń tych pojemników powinny mieć zaokrąglone powierzchnie. Pojemniki nie mogą mieć śladów korozji, pęknięć itp.

Urządzenia i sprzęt używany do doju powinny być wykonane z materiału o gładkiej powierzchni, bez wgłębnień powodujących powstawanie trudnodostępnych zagłębień. Materiał, z którego zbudowane są zbiorniki i urządzenia mające kontakt z surowym mlekiem, muszą spełniać wymagania ustawy z 6 września 2001r. o materiałach i wyrobach przeznaczonych do kontaktu z żywnością (Dz. U. z 2001r. nr 128, poz. 1408).

Mycie zbiorników i pojemników używanych do doju i przechowywania mleka musi być prowadzone z użyciem wody zdatnej do picia oraz zdezynfekowane środkami posiadającymi atesty PZH. Należy zwrócić uwagę na miejsce, w którym dokonywane są czynności mycia i dezynfekcji. Miejsce takie może być zorganizowane w pomieszczeniu do przelewania mleka lub jego

przechowywania. Nie dopuszcza się mycia w pomieszczeniach, gdzie przebywają zwierzęta.

Pomieszczenia gospodarstwa produkcyjnego przeznaczone do przechowywania mleka surowego powinny być tak usytuowane i zbudowane, aby mleko nie ulegało zanieczyszczeniu. Teren wokół nich powinien być czysty i uporządkowany.

Ściany i posadzki w pomieszczeniach, w których przechowywane jest mleko, powinny być gładkie, łatwe do czyszczenia, mycia i dezynfekcji.

Pomieszczenia takie powinny być wyposażone w urządzenia chłodnicze, zabezpieczone przed owadami i gryzoniami oraz oddzielone od pomieszczeń dla zwierząt. W pomieszczeniu, w którym przechowywane i chłodzone jest mleko, należy zapewnić szczególne warunki higieniczne. Powierzchnie ścian i posadzek powinny być zrobione z materiału gładkiego, nienasiąkliwego, łatwo zmywalnego i utwardzonego (wskazana płytki i terakota).

Pomieszczenia i stanowiska do przelewania i schładzania mleka surowego oraz pomieszczenia do przechowywania mleka surowego powinny być niedostępne dla zwierząt. Kontrola tych pomieszczeń powinna polegać na sprawdzeniu ich szczelności. Powinno być to zapewnione poprzez zabezpieczenie otworów drzwiowych i okiennych. Drzwi powinny być stale zamknięte. Do mleka surowego nie wolno dodawać wody. Podmiot skupowy powiadamia właściwego terenowo powiatowego lekarza weterynarii o podejrzeniu dodania do mleka surowego wody oraz o dniu i godzinie ponownego pobrania próbek. Pobranie próbki w sytuacji wskazującej na podejrzenie zafałszowania mleka prowadzone jest przez podmiot skupujący mleko. Probka taka powinna być pobrana z całkowicie nadzorowanego udoju porannego lub wieczornego rozpoczynającego się nie wcześniej niż 11 godzin i nie później niż 13 godzin po poprzednim doju.

Do dnia 31 grudnia 2006 roku, w odniesieniu do wymagań dla mleka surowego i gospodarstw pozyskujących mleko, uzyskano w negocjacjach następujące odstępowstwa:

► możliwość skupu mleka pochodzącego z gospodarstw, w których wyniki badania wody nie odpowiadają wymaganiom przepisów Unii Europejskiej,

► możliwość skupu mleka pochodzącego z gospodarstw, w których podłogi w pomieszczeniach, gdzie prowadzony jest dój lub na stanowiskach udojowych, nie mają powierzchni nieprzepuszczalnych i łatwo

zmywalnych,

► możliwość skupu mleka z gospodarstw, w których pomieszczenia, gdzie przechowywane jest mleko, nie mają ścian i podłóg o powierzchniach gładkich i łatwo zmywalnych,

► możliwość sprzedaży mleka surowego zawierającego do 400 tys. ogólnej liczby bakterii oraz 500 tys. komórek somatycznych w 1 ml. (klasa I).

Wynegocjowane warunki nie oznaczają, że wszyscy producenci mleka mają dyspensę w dostosowaniu się do czasu określonego powyżej. Jest to zależne od zakładu mleczarskiego (podział zakładów podaje poniżej), do którego odstawiają mleko i dostosowanie powinno być sukcesywne, tak, aby okresy wynegocjowane przez zakłady zostały dotrzymane i dobrze wykorzystane.

A CO Z ZAKŁADAMI ?

W ramach krajowego planu osiągnięcia pełnej zgodności z wymaganiami UE w zakresie warunków zdrowia publicznego, Inspekcja Weterynaryjna ustaliła zakres prac dostosowawczych, koniecznych do wykonania w zakładach wytwarzających produkty pochodzenia zwierzęcego (mleko, mięso). W ramach tych działań każdy zakład został poddany kontroli i ocenie przez wyżej wspomniane służby. W wyniku tego przedsięwzięcia, zakłady zostały podzielone do jednej z poniżej podanych kategorii. W związku z potrzebami niniejszego opracowania podaję dane dotyczące wyłącznie zakładów mleczarskich:

A – spełniające obecnie wymogi UE (26 zakładów),

B1 – przygotowały indywidualnie harmonogramy działań naprawczych w zakładzie i muszą je spełnić do dnia akcesji (56 zakładów ma możliwość skupu i segregacji mleka z podziałem na I klasę i ekstra),

B2 – zakłady, które nie zdążą zakończyć dostosowanie zakładu przed akcesją i wystąpiły o okres przejściowy najpóźniej do 31 grudnia 2006 roku (113 zakładów),

C – zakłady, które nie podjęły dostosowania do norm UE i będą musiały być zamknięte do dnia akcesji.

Produkty pochodzące z zakładów podlegającym okresom przejściowym będą oznaczone w wyraźny sposób, za pomocą weterynaryjnego znaku zdrowotności w kształcie kwadratu i nie będą sprzedawane do innych państw członkowskich, dlatego też warto zabiegać, aby jak najszybciej sprostać wymaganiom stawianym przez służby weterynaryjne.

Bazyli Filatiuk

Produkcja zwierzęca

Tabulogram pomoże w żywieniu krów

Antonina Strączicka

Wyniki kontroli użytkowości mlecznej krów umożliwiają ocenę ich żywienia i zdrowia.

Również w zdecydowany sposób ułatwiają pracę hodowlaną. W comiesięcznych tabulogramach znajdują się dane dotyczące: wydajności, zawartości tłuszczu i białka w mleku (%), zawartości mocznika (mg/l), liczby komórek somatycznych (LKS).

Zawartość tłuszczu w mleku może być cennym wskaźnikiem prawidłowego żywienia krowy, szczególnie w pierwszych 3 miesiącach po wycieleniu. Zmniejszenie procentu zawartości tłuszczu w mleku może wynikać przede wszystkim z zaburzeń fermentacji w żwacu, spowodowanym głównie przez skarmianie: nadmiernej ilości pasz treściwych, pasz nadmiernie rozdrobnionych, zbyt dużej ilości dodatków tłuszczowych.

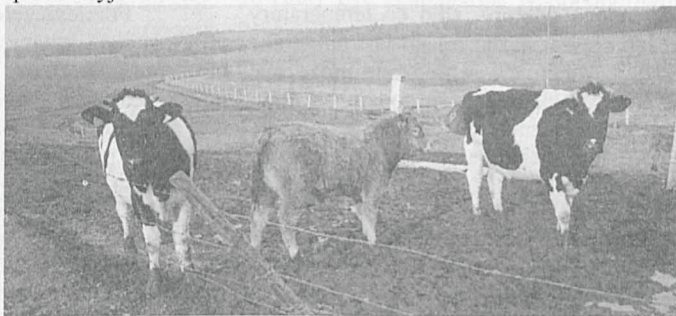
Konieczne jest przede wszystkim zwrócenie uwagi na stosunek udziału pasz treściwych do objętościowych w dawce. Pomimo wysokiej wydajności mleka w okresie wczesnej laktacji, nawet wówczas udział pasz treściwych w dawce nie powinien przekraczać 50 % SM. Szczególnie w oborach wolnostanowiskowych krowy produkujące mleko o zmniejszonej zawartości tłuszczu powinny być obiektem zainteresowania hodowcy. Mniejszą zawartość tłuszczu w mleku w pierwszym okresie laktacji można wytłumaczyć wzmogoną wydajnością i tzw. rozcieńczeniem mleka. Większa zawartość tłuszczu o 0,6 % w pierwszym okresie laktacji 0-100 dni od średniej w poprzedniej laktacji lub średniej z obory, powinna niepokoić hodowcę. Podwyższenie tłuszczu w takiej wysokości podpowiada o symptomach choroby metabolicznej – ketozie.

Zawartość białka w mleku jest stabilizowana, podlega małym wahaniom, dlatego diagnozowanie zdrowotności krów na jego podstawie ma mniejsze znaczenie. Zawartość mocznika i białka w mleku dostarczają informacji na temat zarówno udziału w dawce białka (w tym białka ulegającego rozkładowi w żwacu), jak i energii. Pozwalają na ocenę stosunku białkowo-energetycznego dawki pokarmowej. Analiza żywienia jedynie na podstawie zawartości mocznika jest niewystarczająca. To zawartość białka w mleku jest w dużym stopniu uzależniona od pobrania energii.

Zawartość mocznika w mleku nie jest związana bezpośrednio z koncentracją białka w dawce pokarmowej. Analizując zawartość mocznika w mleku, można ocenić przebieg fermentacji w żwacu. Naukowcy niemieccy określają optymalną indywidualną koncentrację mocznika w mleku w dość szerokim zakresie 150-300 mg/l. Nieco odmienny punkt widzenia prezentują żywieniowcy amerykańscy. Na podstawie wieloletnich badań określili oni maksymalny średni dla całego stada dopuszczalny poziom na 180 mg/l, a średnie wartości optymalne dla całego stada mieszczą się między 140-180 mg/l. Maksymalna indywidualna zawartość mocznika w mleku nie powinna przekraczać 250 mg/l. Wyniki przeprowadzonych badań wykazały, że nadmierna pow. 250 mg/l może istotnie pogarszać wskaźniki rozrodu, szczególnie skuteczność pierwszej inseminacji o około 30 %.

Oznaczenie ciał ketonowych w mleku i w moczu pozwala na zdiagnozowanie stanu klinicznej lub podklinicznej ketozy. Najprostsze i najbardziej przydatne jest stosowanie ketotestu. W USA zaleca się oznaczenie poziomu ciał ketonowych w mleku w każdym z pierwszych 6 tygodni laktacji. Kontroli poddaje się również krowy, u których w okresie pierwszych 8 tygodni laktacji produkcja mleka spada powyżej 5 % w stosunku do dnia poprzedniego.

Gospodarstwa prowadzące kontrolę użytkowości mlecznej krów co miesiąc otrzymują tabulogramy zawierające informacje o produktywności krów.

Trudna sytuacja na rynku trzody chlewnej

Co można zrobić ?

Każdy rynek wymaga od producentów dostosowania ilości i jakości produkcji do jego potrzeb. Niejednokrotnie wiąże się to z podejmowaniem ryzykownych decyzji. Obecne ceny żywca wieprzowego nie pozwalają mówić o jego opłacalności. Sprzedaż tuczników poniżej kosztów produkcji (lub na ich pograniczu) zniechęca rolników. Wielu producentów wycofuje się z produkcji trzody chlewnej, inni natomiast poszukują różnych sposobów na przetrwanie. Zysk z tuczu świń zależy nie tylko od ceny sprzedawanego żywca, ale w równej mierze także od obniżenia kosztów chowu i szukania oszczędności we wszystkich etapach produkcji. Decydujący udział ma w tym żywienie. Prawidłowo zbilansowane składniki dawki żywieniowej dla poszczególnych grup technologicznych decydują w dużej mierze o powodzeniu produkcji. Można np. korzystać z gotowych mieszanek pełnoporcjowych różnych firm paszowych lub kupować koncentraty - i w oparciu o własne pasze przygotowywać mieszanki zgodnie z proponowaną recepturą. Poprawa osiąganych wyników produkcyjnych jest również rezultatem doskonalenia genetycznego zwierząt, ich płodności i plenności. Nie bez znaczenia są warunki

środowiskowe i zdrowotne stada. Chore zwierzęta w stadzie to duże straty, rzutujące na ogólny koszt produkcji żywca.

Dążeniem każdego producenta powinno być:

- odchowanie przynajmniej 20 szt. prosiąt rocznie od macyry,
- odsadzanie prosiąt w wieku 4 tygodni,
- stosowanie odpowiedniej profilaktyki zdrowotnej w chowie świń,
- zapewnienie optymalnych warunków utrzymania zwierząt,
- uzyskiwanie przyrostów dobowych powyżej 750 g,
- zużycie paszy poniżej 3 kg/kg przyrostu masy ciała,
- osiąganie mięsności tuczników przynajmniej 52%. Nie bez znaczenia jest też korzystanie przez rolników z najnowszych osiągnięć naukowych i podnoszenie własnych kwalifikacji. Chcąc dalej produkować, trzeba też mieć pewny rynek zbytu. Trudno taką decyzję wiązać z ofertami przygodnych handlarzy czy też małymi przetwórniami, które w niedługim czasie mogą nie mieć znaczącego miejsca na rynku. Część hodowców - nawet tych produkujących 100 szt. i więcej tuczników rocznie - musi zdać sobie sprawę, że będzie zmuszona zwiększyć produkcję lub łączyć się w grupy. Tylko więksi producenci lub tworzące się grupy producenckie mają szansę utrzymania się na rynku żywca wieprzowego. Będą to najlepsi, produkujący dużo i tanio.

Walentyzna Siemieniuk PZDR Biała Podlaska

Poekstrakcyjna śruta słonecznikowa w żywieniu świń

Czesława Mirczewska

Konieczność
uzupełnienia pasz
w wartościowe

magnez, sód i potas, a z mikroelementów cynk, miedź, żelazo oraz mangan. Skład aminokwasowy w g na 100 g białka ilustruje tabela:

białko sprawia, że przy sporządzaniu mieszanek paszowych dla trzody chlewnej szeroko wykorzystuje się dostępne na rynku poekstrakcyjne śruty z nasion roślin oleistych lub uprawiane w gospodarstwie nasiona roślin strączkowych.

Wartościowym komponentem mieszanek dla trzody chlewnej może być poekstrakcyjna śruta słonecznikowa. W śrucie słonecznikowej obserwuje się dużą rozpiętość zawartości włókna, w zależności od stopnia odłuszczenia nasion i waha się ona w granicach od 11 % w śrucie z nasion całkowicie odłuszczonych nawet do 25 % w śrucie z nasion o znikomym odłuszczeniu. Jeżeli poziom włókna kształtuje się w granicach 15 – 25 %, śrutę słonecznikową możemy stosować w żywieniu loch i tuczników. Poziom włókna poniżej 15 % świadczy o wykonaniu śruty z nasion odłuszczonych i może ona być wykorzystana – najlepiej po uzupełnieniu preparatami enzymatycznymi – również w żywieniu prosiąt i warchlaków. Ponadto poekstrakcyjna śruta słonecznikowa zawiera białko w ilości 28 – 43 %, tłuszcz (1 – 4 %) oraz składniki mineralne. Nie zawiera natomiast substancji antyżywnościowych, a jednym z czynników ograniczających jej udział w mieszankach jest zawartość lizyny w białku. Pod względem zawartości innych aminokwasów egzogennych śruta ta jest zbliżona do śruty rzepakowej i sojowej. Tłuszcz słonecznikowy jest dietetycznym składnikiem, ze względu na zawartość niezbędnych nienasyconych kwasów tłuszczowych, zwłaszcza kwasu linolowego. Wśród składników mineralnych przeważa fosfor, ale w większości jest on niedostępny dla świń, gdyż występuje w formie fitynianów. Dodatek fitazy mikrobiologicznej wpływa na poprawę jego przyswajalności. Oprócz fosforu śruta słonecznikowa zawiera

Aminokwas	Słonecznik	Soja	Rzepak
Lizyna	3,9 – 4,2	6,25	5,30
Metionina	2,1 – 2,5	1,45	2,15
Tryptofan	1,1 – 1,4	1,30	1,30
Treonina	4,1 – 4,2	4,00	4,30

Ostatnio w wielu punktach sprzedaży w naszym rejonie pojawiła się importowana poekstrakcyjna śruta słonecznikowa. Jej wartość według przeprowadzonej analizy przedstawia się następująco: zawartość białka – 36,2 %, zawartość włókna surowego – 17,5 %, wilgotność – 11,2 %. Wynika z niej, że śruta ta pochodzi z nasion w dużym stopniu odłuszczonych, a wysoka zawartość białka i niska cena w porównaniu z innymi śrutami sprawia, że można ją uznać za komponent, który może być wykorzystany przy sporządzaniu mieszanek dla trzody chlewnej, głównie loch i tuczników. Zalecany udział śruty słonecznikowej z nasion częściowo odłuszczonych w mieszankach dla trzody chlewnej wynosi:

- ▶ dla warchlaków do 5 % (po uzupełnieniu preparatami enzymatycznymi)
- ▶ dla tuczników młodszych do 8 %
- ▶ dla tuczników starszych do 12 %
- ▶ dla loch prośnych do 10 %
- ▶ dla loch karmiących do 15 %

Możliwość wykorzystania tej śruty przy sporządzaniu mieszanek na bazie zbóż i po uzupełnieniu odpowiednim premiksem, pozwoli zmniejszyć koszty zużytej paszy i zwiększyć opłacalność produkcji trzody chlewnej. ■

Doradztwo Rolnicze w rejonie działania Oddziału w Grabanowie

WODR w Lublinie zs. w Końskowoli

Oddział w Grabanowie

21-500 Biała Podlaska

tel.:(083)3433792 fax: (O 83) 343 81 98

e-mail: odrgrabanow@cyber.pl

PZDR Łuków ul. Świdzka 12;

21-400 Łuków

tel./fax: (O 25) 798 39 58

e-mail: zdlukow@cyber.pl

PZDR Parczew ul. Piwonia 50

21-200 Parczew

tel./fax: (O 83) 354 24 74

e-mail: zdparczew@cyber.pl

PZDR Radzyń Podlaski ul. Dąbrowskiego 9;

21-300 Radzyń Podlaski

tel./fax: (O 83) 352 84 06-

e-mail: zdradzyn@cyber.pl

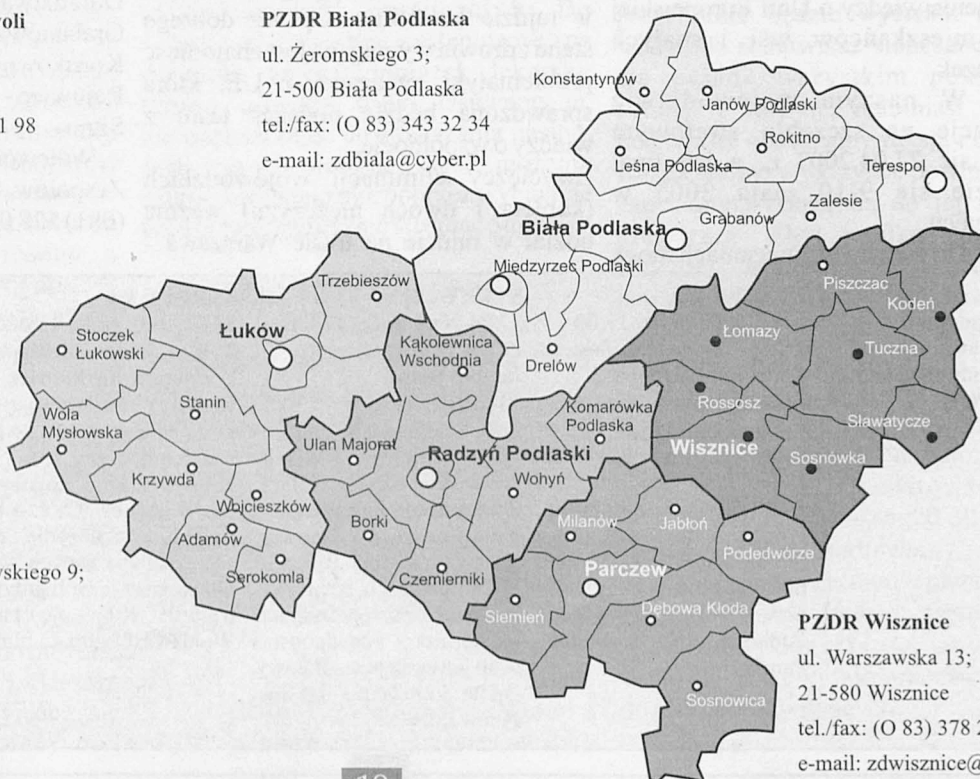
PZDR Biała Podlaska

ul. Żeromskiego 3;

21-500 Biała Podlaska

tel./fax: (O 83) 343 32 34

e-mail: zdbiala@cyber.pl

PZDR Wisznice

ul. Warszawska 13;

21-580 Wisznice

tel./fax: (O 83) 378 22 49

e-mail: zdwisznice@cyber.pl

Porady dla gospodyń...

Potrawy z grilla

Wkrótce wiosna, a za nią lato i wielka ochota na spędzenie wolnego czasu na świeżym powietrzu, a także na degustację wspaniałych potraw z grilla. Popularne i często przyrządzane kielbaski już nieco się nam znudziły. Podaję więc przepisy na kilka wspaniałych i smacznych posiłków o oryginalnym i niepowtarzalnym smaku.

Kurczak w musztardzie miodowo - tymiankowej

1 kg piersi z kurczaka, pieprz, sól.

Marynata: 10 łyżek musztardy miodowo-tymiankowej, 10 łyżek soku z cytryny, 3 łyżki posiekanej natki pietruszki, 1 łyżeczka suszonego tymianku lub 1 łyżka świeżego.

Piersi z kurczaka po umyciu osuszyć. Pokroić w kwadraty o boku 2 cm, oprószyć solą i pieprzem. W misce wymieszać wszystkie składniki marynaty. Posmarować nią mięso, przykryć, wstawić do lodówki na co najmniej 2 godziny. Wyjąć, nadziać luźno na szpadki i piec na grillu, smarując co jakiś czas marynatą. Podawać gorące z musztardą miodowo-

tymiankową.

Udka po hawajski

10 udek kurzych

Marynata: 2 szkl. oleju, 1/2 szklanki soku ananasowego, sól

Glazura: 1/2 szklanki dżemu ananasowego i sosu sojowego, 1/4 szklanki soku ananasowego, 1 łyżeczka ostrej musztardy.

W misce wymieszać olej z sokiem ananasowym i solą. Udka umyć, osuszyć, włożyć do marynaty i odstawić. W małej miseczce przygotować glazurę: połączyć dżem ananasowy, sos sojowy, musztardę i sok ananasowy. Po 3 godzinach wyjąć mięso z marynaty. Piec na grillu, smarując glazurą.

Białe kielbaski w ostrym sosie

10 długich białych kielbasek, 10 łyżek oliwy, 10 oliwek

Sos: 1 szklanka keczupu, 3 duże ząbki czosnku, po 2 łyżki pieprzu białego i sproszkowanej słodkiej papryki, po 1 łyżeczce oregano, tymianku i soli.

Czosnek obrać, rozetrzeć z solą. W misce dokładnie wymieszać keczup z czosnkiem, ziołami i przyprawami. Kielbaski zwinąć w ślimaczki, w środek włożyć po

oliwce, nadziać na szpadki, posmarować sosem i dalej piec, przewracając od czasu do czasu, aż się zrumienią.

Cielęcina w glazurze śliwkowej

1 kg cielęciny (7 sznyceli), dip śliwkowy, sól

Mięso rozbić tłuczkiem, posolić. Posmarować glazurą (jako glazury użyć schłodzonego dipu śliwkowego). Piec na grillu, smarując od czasu glazurą.

Kotleciki z mielonej wołowiny z zielonym pieprzem

1 kg mielonej wołowiny, 3 ząbki czosnku, 3 łyżki posiekanej natki pietruszki, 2 łyżki masła, oliwa do smarowania, 1 łyżka zielonego pieprzu, sól.

Zielony pieprz namoczyć na 5 minut. Czosnek obrać, przepuścić przez praskę. Masło stopić, połączyć z wołowiną, czosnkiem, pietruszką, solą i pieprzem.

Ze starannie wymieszanej masy mięsnej wilgotnymi dłońmi uformować kotleciki, posmarować je oliwą i upiec na grillu. Można podawać z cebulą pieczoną z szalwią na słdko.

Polecia doradca ALOW

i I PZDR Radzyń Podlaski Barbara Pachala

Rolnicy na rowery!

Już po raz drugi Ośrodki Doradztwa Rolniczego wraz z Wojewódzkimi Radami LZS organizują Rajd Młodych Rolników do Brukseli. Honorowy Patronat nad imprezą objął Prezydent RP Aleksander Kwaśniewski oraz wojewodowie. Celem rajdu jest pogłębienie wiedzy o Unii Europejskiej przez mieszkańców wsi i małych miasteczek.

W naszym województwie eliminacje na szczeblu strefowym zaczną się 27.04.2003 r., a ich finał odbędzie się 9-10 maja 2003 w Zwierzyńcu.

Do udziału w zmaganiach mogą

przystąpić mieszkańcy wsi i miasteczek (do 25 tys. mieszkańców) w wieku 18-35 lat, posiadający własne gospodarstwo rolne lub prowadzone przez rodziców. Warunkiem startu w eliminacjach jest również posiadanie zaświadczenia lekarskiego dopuszczającego do udziału w rajdzie kolarskim. Oprócz dobrego stanu zdrowia wymagana jest znajomość problematyki związanej z UE, która sprawdzona będzie podczas testu z wiedzy o wspólnocie.

Zwycięzcy eliminacji wojewódzkich (kobieta i dwóch mężczyzn) wezmą udział w rajdzie na trasie Warszawa -

Bruksela (warunkiem jest posiadanie ważnego paszportu).

Osoby, które zakwalifikowały się do finału centralnego rajdu w roku ubiegłym, nie mają prawa startu w rajdzie tegorocznym.

Więcej informacji na temat udziału i organizacji rajdu można uzyskać w:

- Oddziałach Wojewódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Lublinie:

Grabanów - (083) 343 37 92

Końskowola - (081) 881 62 85

Rejowiec - (082) 568 88 27

Sitno - (084) 611 23 26

- Wojewódzkim Związku Ludowych Zespołów Sportowych w Lublinie, tel. (081) 528 01 22

Oprac.: Grzegorz Jakimiak

	STREFA I	STREFA II	STREFA III	STREFA IV
Data, godzina:	27.04.2003 godz. 11:00	27.04.2003 godz. 11:00	28.04.2003 godz. 11:00	30.04.2003 godz. 11:00
Gospodarz:	ZSR w Woli Osowińskiej	ZSTR w Piotrowicach	ZSR w Siennicy Różanej	ZS w Zwierzyńcu
Osoba odpowiedzialna:	Sławomir Sosnowski	Janusz Baran	Waldemar Jurkiewicz	Urszula Kolman
Uczestnicy:	Młodzi rolnicy oraz reprezentacje szkół rolniczych w: Łukowie, Leśnej Podl., Stoczku Łuk., Radoryżu, Sobieszynie, Kocku, Jabłoni oraz reprezentacje innych szkół ponadpodst. i osób indyw. z pow.: Łuków, Radzyń, Biała Podlaska, Ryki, Lubartów, Parczew	Młodzi rolnicy oraz reprezentacje szkół rolniczych w: Wólee Gościeradowskiej, Żyrzynie, Zakrzówku, Kluczkowicach, Janowcu, Klementowicach, Pszczelęj Woli, Bełżycach, Niemcach, Potoczku oraz reprezentacje innych szkół ponadpodst. i osób indyw. z pow.: Puławy, Opole Lubelskie, Kraśnik, Janów Lubelski	Młodzi rolnicy oraz reprezentacje szkół rolniczych w: Krasnymstawie, Żółkiewce, Korolówce, Okszowie, Ludwinie, Spiczynie, oraz reprezentacje innych szkół ponadpodst. i osób indyw. z pow.: Krasnystaw, Włodawa, Chełm, Lublin	Młodzi rolnicy oraz reprezentacje szkół rolniczych w: Zamościu, Biłgoraju, Różańcu, Tomaszowie, Lubyczu Kr., Hrubieszowie, Turkowicach oraz reprezentacje innych szkół ponadpodst. i osób indyw. z pow.: Zamość, Biłgoraj, Tomaszów, Hrubieszów,

Teresa Wypych PZDR Łuków

Maj w ogrodzie ozdobnym

Maj to miesiąc, w którym wszystkie rośliny zbudziły się ze snu zimowego i urzekają nas swoim urokiem. Wiosenne ciepło sprawia, że chcielibyśmy spędzać w ogrodzie jak najwięcej czasu, podziwiać jego piękno. Postarajmy się to wykorzystać.

DRZEWIA I KRZEWY OZDOBNE

Często pojawiające się na różach dzikie odrosty usuwamy jak najszybciej u ich nasady, ponieważ najczęściej znajduje ona się pod powierzchnią ziemi. Rozwój mączniaka prawdziwego na różach musimy zahamować jak najwcześniej. Gdy tylko zauważymy pierwsze objawy, opryskujemy zapobiegawczo wszystkie róże *Bayletonem 5 WP* lub *Rubiganem*. Gdy zauważymy oprzędy łączące po kilka młodych liści róży, należy podejrzewać, że rośliny zaatakowane zostały przez zwójkę różoweczkę. Szkodnika możemy niszczyć mechanicznie lub chemicznie.

Po przekwitnięciu przycinamy gałązki krzewów kwitnące na zeszłorocznych pędach (migdałki, forsycje, tawuły) usuwamy tylko pędy najstarsze. Tę czynność wykonujemy, aby rośliny obficie kwitły w następnym roku. Możemy przycinać żywopłoty z ligustru i bukszpanu dopiero po wystąpieniu przymrozków wiosennych tzw. „ogrodnikach”. Jeśli zrobimy to zbyt wcześnie, świeże przyrosty mogą przemarznąć. Obcinamy również wszystkie przekwitłe kwiatostany krzewów, żeby nie zdążyły zawiązać nasion. Krzewinki (jak wrzosy i wrzośce) przycinamy każdego roku po przekwitnięciu. Skracamy rośliny o jedną do dwóch trzecich ich długości. W ten sposób formujemy ładne, gęste od dołu krzewinki, które kwitną obficie każdego roku.

Drzewa i krzewy rosnące w dużym zagęszczeniu, które mają słaby system korzeniowy, powinniśmy zasilić nawozem wieloskładnikowym. Rośliny z odkrytą bryłą korzeniową możemy sadzić wiosną aż do połowy maja. Rośliny wysadzone po 15 maja doznają wyraźnego zahamowania rozwoju pędów rocznych. Nowo posadzone rośliny wiecznie zielone a zwłaszcza iglaste – wymagają do przyjęcia się ocieniania. Podczas gorących i

słonecznych dni nie wolno zapominać o spryskiwaniu wszystkich nowo posadzonych drzew i krzewów. **Tego zabiegu nie wolno wykonywać w samo południe.**

W końcu miesiąca trzeba zapobiegawczo opryskać świerki karłowe środkiem przeciwko przedziorkom. Możemy zastosować do tego celu preparaty: *Talstari Karate*.

TRAWNIK

Począwszy od maja, powinniśmy co tydzień kosić trawnik. Po koszeniu systematycznie nawozimy go i jeśli wystąpi susza, podlewamy. Jeżeli nie będziemy trawnika dostatecznie podlewać, gdy podczas koszenia panowała susza, słońce łatwo go wypali. Podlewanie łączymy z nawożeniem. Nawożenie powtarzamy co dwa tygodnie. Róbmy to wczesnym rankiem lub późnym wieczorem. Trawa będzie wtedy gęsta i soczysto zielona.

Najprostszym sposobem usunięcia chwastów z trawnika jest użycie środków chemicznych. Do pospolitych chwastów występujących na trawniku należą: mniszek lekarski, szczaw, ostrożeń, babki. Usuwamy je, nie dopuszczając do zawiązania nasion. Jeśli jest ich niewielka ilość, możemy usunąć mechanicznie poprzez wycinanie nożem lub chemicznie stosując *Starane*.

OCZKO WODNE

Maj to miesiąc, w którym temperatury mogą być wysokie, wtedy glony zaczynają się szybko rozwijać i zanieczyszczać wodę. Są dwie metody walki z nimi; mechaniczna (zbieramy je za pomocą siatki) lub chemiczna. Ryby dokarmiamy dopiero wtedy, gdy temperatura wody podniesie się do około 12°C. Możemy sadzić rośliny takie jak: lilie wodne, strzałkę wodną itd.

BYLINY

Podpędzonych bulw begonii i kłączy paciorecznika nie powinniśmy

wysadzać przed 20 maja. Obie rośliny są bardzo wrażliwe na niskie temperatury i często giną z powodu późnych przymrozków. Mieszkanki begonii stale kwitnącej nadają się na stanowiska półcieniste i cieniste. W tych warunkach rozwijają się lepiej niż w pełnym słońcu. Po tzw. ogrodnikach, możemy posadzić na rabatach dalie. Niektóre byliny możemy rozmnażać przez podział. Dobrze znoszą: rudbekie, krwawniki, dzwonki, liliowce, rozchodniki, rojniki, funkcie (hosty) i nawłocie. Wysiewamy byliny, które będą kwitły następnego roku – żagwin, zatrwiany, goździki pierzaste, smagliczki, gęsiówkę. Kiedy przekwitną rośliny cebulowe, usuwamy nasienniki. Rośliny nie będą wówczas tracić sił na zawiązywanie nasion.

BALKONY

Kwiaty, które zimą trzymaliśmy w pomieszczeniu, powinniśmy stopniowo zahartować, wystawiając doniczki na zewnątrz na godzinę, a potem stopniowo na dłużej. Dopiero po 15 maja możemy na stałe posadzić kwiaty na balkonie. Sadzimy je do skrzynek wypełnionych żyznym podłożem (mieszanek ziemi kompostowej, torfu i piasku 1:1:1). Przed posadzeniem stare skrzynki dokładnie myjemy, natomiast w nowych sprawdzamy, czy są otwory w dnie, przez które będzie wyciekał nadmiar wody. Na stanowiska słoneczne nadają się przede wszystkim pelargonie, petunie i surfinie, natomiast miejsca półcieniste obsadzamy fuksją i begonią. Każda roślina w skrzynce powinna mieć zapewnioną potrzebną do jej rozwoju przestrzeń. Zbyt rzadko obsadzone skrzynki wyglądają przez całe lato bardzo ubogo. Natomiast zbyt gęsto nasadzone powodują ich wybujałość. Kupując sadzonki do skrzynek, pamiętajmy o tym, by sadzonki były dobrze rozkrzewione, z silnymi sztywnymi pędami i co najmniej z kilkoma pąkami kwiatowymi. W skrzynkach sadzimy co 20-30 cm od siebie, obficie podlewamy i przez pierwszy tydzień chronimy przed silnym słońcem. Po dwóch tygodniach zaczynamy zasilanie nawozami wieloskładnikowymi przeznaczonymi do kwiatów. Kwitnących.

**To
już 10
lat**

polecamy:

- pasze i koncentraty własnej produkcji,
- produkty firm LNB, AVITA, SANO, CHAPPI,
- śrutę poekstrakcyjną, dodatki paszowe,
- artykuły zootechniczno-weterynaryjne,
- wyposażenie pomieszczeń inwentarskich,
- środki higieny doju firm: AVITA, Henkel, DeLaval.

ponadto:

- ✓ służymy doradztwem w zakresie żywienia zwierząt,
- ✓ opracowujemy bezpłatnie receptury dawek pokarmowych oraz mieszanek paszowych,
- ✓ dostosowujemy skład paszy lub koncentratów pod wymogi i uwarunkowania klienta,
- ✓ możemy wyprodukować paszę z surowców dostarczonych przez klienta, według wybranej przez niego receptury,
- ✓ przy większych zakupach umożliwiamy negocjację cen.

ZAPRASZAMY DO NASZEJ SIEDZIBY:

► **KOJPASZ sp.j.** Dubica Dolna 26 tel. 378-22-52

oraz własnych punktów sprzedaży:

► Dawidy 83

► Łomazy ul. Lubelska 12

► Białka k/Radzynia

► "U Vuzla" Opole k/Podedwórze

► Szymczuk Bożena Rokitno 110

tel. 356-04-07

tel. 341-74-16

tel. 0/501-652-980

tel. 379-50-14

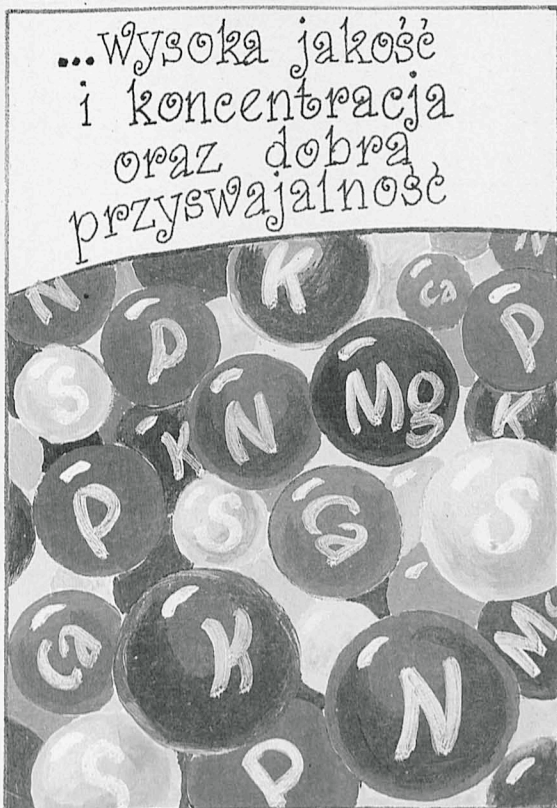
tel. 345-32-37

PYTAJ O NAS W DOBRYCH PUNKTACH PASZOWYCH !!!

KRZYCH i ZDZICH

policka jakość granuli

O szczegóły pytaj w bezpłatnej
infolinii nawozowej pod numerem
0 800 190 909

Gospodarstwo Pomocnicze przy WODR w Lublinie
z/s w Końskowoli Oddział w Grabanowie

☎ (083) 343 37 92, 80 10 185

fax (083) 343 81 98

Grabanów

Zapraszamy

Organizujemy:

- kursy,
- szkolenia,
- seminaria
- posiadamy salę szkoleniowo-dydaktyczną,
wyposażoną w środki audiowizualne

Ofierujemy usługi hotelowe:

- ✓ dysponujemy pokojami 1, 2, 3, 4, i 5 osobowymi
(70 miejsc), wyposażonymi w łazienki
- ✓ pełne wyżywienie

W otoczeniu zabytkowego parku

- ✓ przyjęcia
okolicznościowe
- ✓ ogniska